

Watch

PUNJAB MAIL USA
TV Channel
On IP box, App, Website
For Advertisement
916-320-9444

A Voice of NRI's

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ ਤੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾ ਪੰਜਾਬੀ ਅੱਸਥਾਰ

ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ

Chief Editor: Gurjatinder Singh Randhawa

ਯੂ.ਐਸ.ਏ.
Punjab Mail USA

FOR SALE & PURCHASE OF
ANY KIND OF PROPERTY

ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਵਿਚ
ਘਰ ਖਰੀਦਣ
ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

Gurjatinder S. Randhawa
REALTOR CA DRE licence # 01490567
Gurjatinder S. Randhawa
REALTOR CA DRE licence # 01490567
916-320-9444

Vol. 19, Issue- 857, 05 to 11 June, 2025, Ph: 916-320-9444, E-mail: punjabmailusa@yahoo.com, Web: punjabmailusa.com

ਐਲੋਨ ਮਸਕ ਨੇ ਟਰੰਪ ਦੇ 'ਖਿਉਟੀਫੁੱਲ ਟੈਕਸ ਬਿੱਲ' ਦੀ ਕੀਤੀ ਆਲੋਚਨਾ

■ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਘਿਣਾਉਣਾ ਸਰਾਪ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਅਮਰੀਕੀ ਭਕਨੀਕੀ ਅਰਥਾਤਾਂ ਐਲੋਨ ਮਸਕ ਨੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਡੇ ਟੈਕਸ ਕਟੋਤੀਆਂ ਅਤੇ ਖਰਚ ਬਿੱਲ ਦੀ ਆਲੋਚਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸਨੂੰ ਇੱਕ ਘਿਣਾਉਣਾ ਸਰਾਪ ਦੱਸਦੇ ਹੋਏ ਮਸਕ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਹੁਣ ਹੋਰ ਬਹਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਮਸਕ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ ਟਰੰਪ ਦੇ ਇੱਕ ਮੁੱਖ ਸਲਾਹਕਾਰ ਵਜੋਂ ਅਪਣੀ ਭੂਮਿਕਾ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਇਆ ਹੈ।

ਮਸਕ ਨੇ ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਐਕਸ 'ਤੇ ਪੇਸਟ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਮੈਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰਨਾ, ਪਰ ਮੈਂ ਹੁਣ ਇਸਨੂੰ ਬਹਦਾਸ਼ਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ, ਬਹੁਤ ਮਹੱਿਗਾ ਅਤੇ ਬੇਕਾਰ ਬਿੱਲ ਘਿਣਾਉਣਾ ਹੈ। ਜੋ ਲੋਕ ਇਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਰਮ ਆਉਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਨੇ ਇਸ ਬਿੱਲ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਦੱਸ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਮਸਕ ਨੇ ਇਸ ਬਿੱਲ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਅਤੇ ਬੇਲੋਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਦੱਸਿਆ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਬੇਝ ਵਧੇਗਾ। ਮਸਕ ਨੇ ਚਿਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਹ ਬਿੱਲ ਅਮਰੀਕਾ ਦੇ ਬਜਟ ਘਾਟੇ ਨੂੰ ਵਧਾ ਕੇ 2.5 ਟਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਪੁੱਛਾ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਦੱਸ ਤੇ ਕਰਜ਼ ਦਾ ਬੇਝ ਵਧੇਗਾ।

ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਨੇ ਇਸ ਬਿੱਲ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਦੱਸ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹਨਾਂ 'ਚ ਗੁੰਮ 3 ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤੇਹਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਬਚਾਇਆ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਇਹਨਾਂ 'ਚ ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਗੁੰਮ ਹੋਏ ਤਿੰਨ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਭਾਰਤ 'ਚ ਇਹਨਾਂ ਦੂਤਾਵਾਸ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਤੇਹਰਾਨ ਅਧਾਰਤ ਮੀਡੀਆ ਰਿਪੋਰਟਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਿਆਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਤਿੰਨ ਭਾਰਤੀ ਨੌਜਵਾਨ ਤੇਹਰਾਨ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਲੱਭ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਿਹਾ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਭਾਰਤੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਮੰਤਰਾਲਾ (ਐਮ.ਬੀ.ਏ.) ਨੇ ਵੀ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਹਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨਾਲ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਲਗਾਤਾਰ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ ਜਾਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾਂ ਲੱਭ ਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ।

'ਐਕਸ' 'ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦੂਤਾਵਾਸ ਨੇ ਲਿਖਿਆ: "ਗੁੰਮ ਹੋਏ ਤਿੰਨ ਭਾਰਤੀ ਨਾਗਰਿਕਾਂ ਨੂੰ ਬਚਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।"

12 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਜੇਤੁ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਇਆ ਜਗਦੀਸ਼ ਭੋਲਾ

ਬਿੰਡਾ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਡਿਪਟੀ ਸੁਪਰਡੈਟ ਆਫ ਪੁਲਿਸ (ਡੀ.ਐਸ.ਪੀ.) ਅਤੇ ਅਰਜੁਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਜੇਤੁ ਪਹਿਲਵਾਨ ਜਗਦੀਸ਼ ਭੋਲਾ 12 ਸਾਲ ਕੈਂਦ ਕੱਟਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਬਿੰਡਾ ਕੇਂਦਰੀ ਜੇਤੁ ਭੋਲਾ ਹੈ।

ਜਾਣਕਾਰੀ ਅਨੁਸਾਰ ਭੋਲਾ ਨੂੰ 21 ਮਈ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਭੋਲਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੇ ਡਰੱਗ ਤਸਕਰੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿਚ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ 700 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦੇ ਸਿੰਬੰਦਿਕ ਗਿਫ਼ਟਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਈ.ਡੀ. ਨੇ ਉਸਨੂੰ 2014 ਵਿਚ ਗਿਫ਼ਟਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ 2017 ਤੱਕ ਛੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟਾਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਸਨ।

ਇੱਕ ਮਸ਼ਹੂਰ ਪਹਿਲਵਾਨ ਅਤੇ ਅਰਜੁਨ ਪੁਰਸਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਤਾ

ਟੈਂਕੋਂ 'ਚ ਸਮੂਹਿਕ ਗੋਲੀਬਾਗੀ

1 ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ, 5 ਜਖਮੀ

ਟੈਂਕੋਂ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਮੂਹਿਕ ਗੋਲੀਬਾਗੀ ਦੀ ਘਟਨਾ ਵਾਪਰੀ ਹੈ।

■ ਹਮਲਾਵਰ ਦੀ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਘਟਨਾ ਟੈਂਕੋਂ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਹੈ। ਇਸ ਗੋਲੀਬਾਗੀ ਵਿਚ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ ਦੀ ਖਬਰ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੰਜ ਲੋਕ ਗੰਭੀਰ ਜਖਮੀ ਵੀ ਹੋਏ ਹਨ।

ਸਥਾਨਕ ਮੀਡੀਆ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਘਟਨਾ ਟੈਂਕੋਂ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਘਟਨਾ ਮੀਡੀਆ ਅਨੁਸਾਰ ਗੋਲੀਬਾਗੀ ਦੀ ਇਹ ਘਟਨਾ ਲਾਰੈਂਸ ਹਾਈਟਸ ਇਲਾਕੇ ਵਿਚ ਵਾਪਰੀ। ■ ਬਾਕੀ ਖਬਰ ਸਫ਼ਰ 18 'ਤੇ

ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਲ ਕਲਸ਼ਰਮ ਘੋਟਾਲੇ 'ਚ 'ਆਪ' ਦੇ ਮਨੀਸ਼ ਮਿਸੋਦੀਆ ਤੇ ਸਤੇਂਦਰ ਜੈਨ ਤਲਬ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਆਮ ਆਦਮੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਆਗੂ ਮਨੀਸ਼ ਮਿਸੋਦੀਆ ਅਤੇ ਸਤੇਂਦਰ ਜੈਨ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਕਲਾਂ ਬਾਰੇ ਕੀ ਸੋਚੇ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਦਰ ਬਿੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਰਿਸ 'ਤੇ ਕਲਸ਼ਰਮ ਨਿਰਮਾਣ ਘੋਟਾਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਸਥਾਨੀ ਪੁੱਛਿਗੱਛ ਲਈ ਤਲਬ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਐਂਟੀ ਕਰਪਸ਼ਨ ਬਾਂਚ (ਏ.ਸੀ.ਬੀ.) ਵੱਲ 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਅਮਰੀਕੀ ਜਨਤਾ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਸੰਸਦ ਵਿਚ ਇਹ ਬਿੱਲ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇੱਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਕਟੋਤੀਆਂ ਅਤੇ ਆਲੋਚਨਾ ਦੀ ਜਾਣਤਾ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਸਾਬਤ ਹੋਵੇਗਾ।

ਹਨ, ਨੂੰ 6 ਜੂਨ ਨੂੰ ਏ.ਸੀ.ਬੀ. ਦਫ਼ਤਰ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਏ.ਸੀ.ਬੀ. ਦੋ ਦੱਸ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ 12,748 ਕਲਸ਼ਰਮ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ, ਉਸ ਵਿਚ ਭਾਗੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਰਚ ਵਧੇ ਅਤੇ ਨੇਕੇਦਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹਰ ਕਲਸ਼ਰਮ ਦੀ ਅੰਸਤ ਲਾਗਤ 24.86 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਰੱਖ ਰੱਖ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਲੱਗ ਕੇ 2.5 ਟਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਤੱਕ ਪੁੱਛਿਗੱਛ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਾਂਚ ਵਿਚ ਇਹ ਵੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਹੈ ਕਿ 34 ਠੇਕੇਦਾਰ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਖੁੱਲ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਹਰ ਕਲਸ਼ਰਮ ਦੀ ਅੰਸਤ ਲਾਗਤ 24.86 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਸ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਆਗੂਆਂ ਨੂੰ ਡਰਾਉਣ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਸਿੱਖਿਆ ਮਾਡਲ ਨੂੰ ਬਦਨਾਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ 'ਆਪ' ਦੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿਵੇਂ ਹੈ।

ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਹੋਣ ਦਾ ਸ਼ੱਕ ਹੈ। ਇਮਾਰਤਾਂ ਸੈਮੀ-ਪਰਮਾਨੈਂਟ ਸਟਰੋਕਰ ਰੂਪ ਵਿਚ ਬਣਾਈਆਂ ਗਈਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅੰਦਰਾਨੀ ਉਮਰ 30 ਸਾਲ ਹੈ, ਪਰ ਖਰਚ ਆਰ.ਸੀ.ਬੀ. ਢਾਂਚਿਆਂ ਦੇ ਬਹਾਬਦ ਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਜੋ 75 ਸਾਲ ਚੱਲਦੇ ਹਨ। ਏ.ਸੀ.ਬੀ. ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਦੀ ਲਾਗਤ ਬਿੱਲ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਟੈਕਾਰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ 326 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਵਧਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਜੋ ਸਰਕਾਰੀ ਖੀਤਦਾਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਨੁਸਾਰ ਗੰਭੀਰ ਬੇਨਿਜਾਤਾ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

'ਆਪ' ਨੇ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂ

International Punjabi Culture Academy (Non Profit)

(Non Profit Tax Deductive (IRC) section 501 (c) (3) # 82-1268411)

17th Annual Women Festival

ਨਿਆਨ ਤੀਜ ਦਿਵਾਨ

Free
Entry

Only
For
Ladies

August 9th,
Saturday, 2025
(2.00pm to 6.00 pm)

Attractions : Gidha,
Bhangra, Duets,
Folk Song, Open Gidha
with Dhol & Dholki,
Mehndi, Boutiques,
Jewellery much more.

ਤੀਆਂ
ਤੀਜ
ਦੀਆਂ

ਐਲਕ ਗਰੋਵ ਪਾਰਕ ਵਿਚ

9 ਅਗਸਤ 2025
ਦਿਨ ਸ਼ਨੀਵਾਰ

(ਦੁਪਿਹਰ 2.00 ਤੋਂ ਸ਼ਾਮ 6.00 ਵਜੇ ਤੱਕ)

ਗੀਤ, ਸੰਗੀਤ, ਗਿੱਧਾ,
ਬੋਲੀਆਂ, ਡੀ.ਜੇ.
ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ
ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ
ਮਨੋਰੰਜਕ ਆਈਟਮਾਂ

Team Enter and Information

916-240-6969, 916-753-5933, 916-897-4414

Elk Grove Regional Park, 9950 Elk Grove Florin Rd, Elk Grove CA 95624

TV Coverage by
PUNJAB MAIL
USA
TV Channel

VALLEJO TEEYAN MELA 2025

Sunday July 20th, 2025 from 12-6pm

Hosted By

Asha Sharma

Organizer

Sunita Verma

Only for Ladies and Children

At Dan Foley Cultural Center

(Behind Sutter Solano Hospital)

1498 N Camino Alto, Vallejo, CA 94589

**Special Attractions include Mehndi, Indian Clothing
and Jewelry Booths.**

Come and enjoy a day filled with entertainment and festivities, including Punjabi Folk songs and dances, Gidha, Boliyan and much more....

To Participate Rent Space for a booth, or Sponsor, Please Contact:

SUNITA VERMA : 707-853-9006

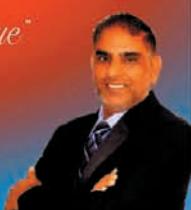
Email: sonalideep@gmail.com

Let us make your event a dream come true

Flamingo
Banquet Hall & Catering
(916) 334-6000
(707) 645-1700

ARIA
FINE DINING, BAR,
CATERING & BANQUET HALLS
(408) 941-1700

TOUCH OF ELEGANCE DECOR
Let us make your event
a dream come true!
(510) 325-8433

Residential, Loan Mod, Short Sale & Commercial Real Estate

D D Sharma
Real Estate Consultant
DRE #01744678
707-365-9385(cell)

Din D Sharma

REAL ESTATE

Specify in:
Residential, Hotel, Motel,
Gas Stations and Liquor Stores etc.
510 Meadow Valley Cir.
Fairfield, CA 94534
Phone: 707-864-6181
Fax: 707-864-4276
din.sharma@aol.com

GOLD, DIAMOND, PLATINUM JEWELRY

**CHINNA
JEWELLERS INC**

(916) 956-3094

7454 STOCKTON BLVD, SUITE-A
SACRAMENTO, CA 95823

SHAHEED BABA DEEP SINGH SPORTS ACADEMY SACRAMENTO
PRESENT

INTERNATIONAL KABADDI CUP SACRAMENTO 2025

SUNDAY SEP. 28TH 2025

BRADSHAW GURUGHAR - 7676 BRADSHAW RD, SACRAMENTO, CA 95829

LIVE - ON LIVEKABADDI NETWORK **KABADDI**
www.LIVEKABADDI.com

GET READY FOR
INTERNATIONAL KABADDI CUP
SACRAMENTO 2025

INTERNATIONAL
KABADDI CUP
SACRAMENTO
2025

PARGAT SINGH SANDHU
+1 (209)-810-5667

HAPPY BARIANA
+1 (916)-240-4110

GURMEET SINGH WARAICH
+1 (916)-240-0369

ਅਮਰੀਕਾ 'ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਫੜੋਫੜੀ ਕਾਰਨ ਹਫ਼ਤਾ-ਦਫ਼ਤੀ ਵਾਸਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ, (ਹੁਸਨ ਲੜੀਆ ਬੰਗਾ/ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੱਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਇਮੀਗੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ 'ਚ ਤੱਜੀ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹਫ਼ਤਾ-ਦਫ਼ਤੀ ਵਾਲਾ ਮਾਹੌਲ ਬਣਿਆ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼੍ਰੁਤੁ 'ਚ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਹੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰੰਤੁ ਬਾਅਦ 'ਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀਆਂ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀਆਂ ਦਾ ਘੰਗਾ ਵਧਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੇ ਛੋਟੇ-ਮੌਟੇ ਅਪਰਾਣਾਂ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਇਸ ਘੇਰੇ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਇਮੀਗੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਫੈਕਟਰੀਆਂ, ਹੋਟਲਾਂ ਤੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਫਾਰਮਾਂ ਉਪਰ ਛਾਪੇ ਮਾਰੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਤੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਲਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਾਨ ਡਿਮਾਰੀ ਇਟਾਲੀਅਨ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ 'ਚ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਰੇ ਗਏ ਛਾਪੇ ਦੇਗਾਨ ਕਈ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ, (ਹੁਸਨ ਲੜੀਆ ਬੰਗਾ/ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਓਰੋਗੋਨ ਵਿਚ ਸਲੇਮ ਵਿਖੇ ਬੇਘਰਿਆਂ ਦੇ ਇਕ ਰੈਣ ਬਸੇਰੇ ਵਿਚ ਹੋਏ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 11 ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਜਖਮੀ ਹੋ ਜਾਣ ਦੀ ਖਭਰ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੱਕੀ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਲੇਮ ਪੁਲਿਸ ਵਿਭਾਗ ਨੇ ਜਾਰੀ

- ਇਟਾਲੀਅਨ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ 'ਚ ਇਮੀਗੇਸ਼ਨ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਰਾਤ ਦੇ ਖਾਣੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਾਰਿਆ ਛਾਪ।
- ਮਾਰਾਂ 'ਚ ਸੁਣਵਾਈ ਮੌਰੇ ਵੀ ਗੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਿਹਾਂ ਹਨ ਗ੍ਰੇਹਾਂਗੀਆਂ।

ਵਿਚ ਲਈ ਜਾਣ ਦੀ ਖਭਰ ਹੈ। ਸਥਾਨਕ ਸੀ.ਬੀ.ਐਸ. ਸਟੋਨਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਛਾਪੇ ਦੀ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਇਸ ਛਾਪੇ ਦਾ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਭਾਰੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਏਜੰਟ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ 'ਚ ਦਾਖਲ ਹੋਏ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੋਰਲ 'ਚ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਲੈਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹਜ਼ਾਰ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਬੁਲਟ ਪਰੂਫ ਸੈਕਰਾਂ ਪਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ ਤੇ ਆਪਣੇ ਉਪਰ ਹੋਮਲੈਂਡ ਸਕਿਊਰਿਟੀ ਜਾਂਚ ਲੋਗੇ ਸਿਪਕਾਇਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਮੀਗਾਂਟ ਲੀਗਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਟਰਨ ਨੇ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ 'ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ

ਆਫ ਕੁਏਕਰ ਅਮੈਰੀਕਨ ਫਰੈਂਡਜ ਸਰਵਿਸ ਕੇਮੇਟੀ ਯੂ.ਐਸ.-ਮੈਕਸੀਕੋ ਬਾਰਡਰ ਪੋਰਾਮ ਨੇ ਮੀਡੀਆ ਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਕਰ ਰਹੀ ਭੀਜ ਉਪਰ ਗਰਨੇਡ ਵੀ ਦਾਰੇ। ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਯੂ.ਐਸ. ਇਮੀਗੇਸ਼ਨ ਐਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਨੇ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ 'ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਛਾਪੇ ਦੌਰਾਨ ਕੁਝ ਵੀ ਗਲਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਵਲ ਆਪਣੀ ਲਾਅ ਇਨਫੋਰਸਮੈਂਟ ਡਿਊਟੀ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ਨਾ ਕਿਹਾ ਜਾਵੇ ਤੇ ਨਾ ਹੀ ਅਸੀਂ ਕੋਈ ਮਲਨਾਇਕ ਹਾਂ। ਪਿਛਲੇ ਹਫ਼ਤੇ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ 'ਚ ਆਈ ਸੀ.ਬੀ. ਏਜੰਟਾਂ ਨੇ ਸਾਨ ਐਨਟੋਨੀਓ, ਟੈਕਸਾਸ ਕੋਰਟ ਹਾਊਸ 'ਚ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ 'ਚ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦਾ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਸਖਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਮੀਗਾਂਟ ਲੀਗਲ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸੈਟਰਨ ਨੇ ਜਾਰੀ ਇਕ ਬਿਆਨ 'ਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ

ਇਸ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸੰਕਟ ਭਰੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਨਿਆਂ ਲਈ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਚ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੁ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿਚ ਵਿਘਣ ਪਾਇਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਇਕ ਵੀਡੀਓ ਵੀ ਜੋੜੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਆਈ ਸੀ.ਬੀ. ਏਜੰਟ ਅਦਾਲਤ 'ਚ 4 ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਇਕ ਮਾਂ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਕ ਨਬਾਲਗ ਬੱਚੇ ਦੇ ਹੱਥ ਪਿੱਠ ਪਿੱਛੇ ਬੰਨ੍ਹੇ ਹੋਏ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਐਡੋਕੋਸੀ ਗਰੂਪ ਯੂਨੋਡਸ ਪੋਡਮੋਸ ਵੱਲੋਂ ਇਸੇ ਹੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਾਹਰਵਾਰ ਪ੍ਰਵਾਸੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀ ਇਕ ਹੋਰ ਵੀਡੀਓ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦਾ ਬਹੁਤ ਹੀ ਭਾਵੁਕ ਸਿਸਟਮ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਸਿਵਲ ਵਰਦੀ ਵਿਚ ਏਜੰਟ ਦੇ ਅੱਗਤਾਂ ਤੇ ਇਕ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਕੈਦੀਆਂ ਨੂੰ ਲਿਜਾਣ ਵਾਲੀ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਜਥੇਰਨ ਚੜ੍ਹਾ ਰਹੇ ਹਨ।

ਓਰੋਗੋਨ 'ਤੇ ਬੇਘਰਿਆਂ ਦੇ ਹੈਟ ਬਸੇਰੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ; 11 ਲੋਕ ਜਖਮੀ

ਰੈਣ ਬਸੇਰੇ ਵਿਚ ਪਹੁੰਚੀ ਪੁਲਿਸ ਦੀ ਗੱਡੀ। ਇਕ ਬਿਆਨ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕ ਵਿਅਕਤੀ 8 ਇੰਚ ਲੰਬਾ

ਚਾਕੂ ਲੈ ਕੇ ਰੈਣ ਬਸੇਰੇ ਯਨੀਅਨ ਗੋਸਪਲ ਮਿਸ਼ਨ ਸਲੇਮ 'ਚ ਤਕਰੀਬਨ 7.30 ਵਜੇ ਸ਼ਾਮ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਤੇ ਉਥੇ ਮੈਜ਼ੂਦ ਲੋਕਾਂ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਦਰਜਨ ਦੇ ਕਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਜਖਮੀ ਕਰਨ ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਫਰਾਰ ਹੋ ਗਿਆ। ਪੁਲਿਸ ਅਨੁਸਾਰ ਜਖਮੀਆਂ ਵਿਚ 26 ਤੋਂ 57 ਸਾਲ ਦੇ ਵਿਅਕਤੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੰਗੀ ਗੱਡੀ ਵਿਚ ਰਹੇ ਹਨ।

ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਨਿਵਾਸੀ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕੌਰ ਭੱਡੋਲ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣੇ 'ਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਸਦਮਾ

“ਅੰਤਮ ਸੰਸਕਾਰ 8 ਜੂਨ ਨੂੰ ਹੋਵੇਗਾ”

ਸਵ. ਮਾਤਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕੌਰ ਭੱਡੋਲ।

ਫਰਿਜ਼ਨੋ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਫਰਿਜ਼ਨੋ ਮਾਤਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕੌਰ ਭੱਡੋਲ (ਪਤਨੀ ਸਵ. ਦਰਸ਼ਨ ਸਿੰਘ ਭੱਡੋਲ) ਆਪਣੀ ਸੰਸਾਰਿਕ ਯਾਤਰਾ ਪੂਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰ ਗਏ। ਸ. ਰਾਜ ਸਿੱਧੂ ਮੌਗਾ ਨੇ ਇਸ ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿਚ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸਾਂਝੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਮਰ ਲਗਭਗ 72 ਸਾਲ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਪਿਛਲਾ ਪਿੰਡ ਲੋਹਗੜ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੌਗਾ ਸੀ। ਜਦੋਕਿ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੇ ਪੇਕਿਆਂ ਦਾ ਪਿੰਡ ਕਿਸ਼ਨਪੁਰਾ ਕਲਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਿਤਾ ਦਾ ਨਾਨਾ ਸਵ. ਸਰਵਨ ਸਿੰਘ ਸੀ। ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਕੁਲ ਵੱਡੇ ਸਿੰਘ ਭੱਡੋਲ ਅਤੇ ਕਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੱਡੋਲ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਧੀ ਰਾਜਵੰਡ ਕੌਰ ਦੀ ਪਰਿਵਾਰਕ ਫੜੀ ਵੱਡੀ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਮਾਤਾ ਸ਼ਹਿਰੀ ਕੌਰ ਭੱਡੋਲ ਦਾ ਅੰਤਿਮ ਸੰਸਕਾਰ ਅਤੇ ਸ਼ਰਧਾਂਜਲੀਆਂ ਦੀ ਰਸਮ “ਸ਼ਾਂਤ ਭਵਨ ਪੰਜਾਬੀ ਫਿਊਰਲ ਹੋਮ” 4800 E. Clayton Avenue, Fowler CA 93625 ਵਿਖੇ 8 ਜੂਨ, ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਸਵੇਰੇ 10 ਵਜੇ ਤੋਂ 1 ਵਜੇ ਤੱਕ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਉਪਰੰਤ ਪਾਠ ਦਾ ਭੋਗ ਅਤੇ ਅੰਤਮ ਅਰਦਾਸ “ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਨਾਨਕਸਰ ਚੈਰੀ ਐਵਨਿਊ”, 3060 S. Cherry Ave., Fresno, California - 93706 ਵਿਖੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਦੁੱਖ ਦੀ ਘੜੀ ਵਿਚ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਦੁੱਖ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹੋਰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ਪਰਿਵਾਰ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਹਰਨੇਕ ਸਿੰਘ ਭੱਡੋਲ (559) 505-0803, ਕੁਲਦੀਪ ਸਿੰਘ ਭੱਡੋਲ (403) 923-6871 ਅਤੇ ਇਕਬਾਲ ਸਿੰਘ ਕਲੇਰ (559) 974-2121 ਤੋਂ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਸੈਕਰਮੈਂਟੋ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪੁਰਾਣਾ ਗਹਿਣਿਆਂ ਦਾ ਸਟੋਰ

BAGGA JEWELERS®

SINCE 1996

“Every Piece of Jewelry tells a story”

New Wedding Collection Available Now

ਇਥੋਂ ਤੁਸੀਂ 22, 23 ਤੇ 24 ਕੈਰਟ ਦੇ ਭਿੜਾਇਨ ਦਾਰ ਗਹਿਣੇ ਖਰੀਦ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਗਹਿਣੀ ਨਗ ਵਾਲੀਆਂ ਚਮਕਦਾਰ ਮੁੰਦੀਆਂ
ਬੰਗਾ ਜਿਲ੍ਹਰਮ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਤੁਸੀਂ
ਆਧੀਨੀ ਕਿਸਮਤ ਦੀ ਚਮਕਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।

- Signature Collections as exclusive as you
- Hallmark Certified 22 K Gold Jewellery

- Custom handcrafted jewellery
- Deals in Gold BUY-Sell-Trade

Call Johny : 916-912-8842

6930, 65th Street, Suite 115, Sacramento, California 95823

ਅਮਰੀਕਾ ਵੱਲੋਂ ਬੱਚਿਆਂ ਤੇ ਗਰੜਵਾਤੀ ਐਂਡਾਂ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕੋਵਿਡ-19 ਟੀਕਾਕਰਨ ਖਤਮ

ਇੰਡੀਆਨਾ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਇਕ ਪਾਸੇ ਜਿੱਥੋਂ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਕੋਰੋਨਾ ਦੀ ਰੋਕਖਾਮ ਲਈ ਸ਼ਬਦ ਉਪਾਅ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਉੱਥੇ ਅਮਰੀਕਾ ਨੇ ਕੋਵਿਡ ਟੀਕਾਕਰਨ ਸੰਬੰਧੀ ਵੱਡਾ ਛੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਯੂ.ਐਸ. ਹੈਲਥ ਐਂਡ ਹਿਊਮਨ ਸਰਵਿਸਿਜ਼ (ਐਚ.ਐਚ.ਐਸ.) ਦੇ ਸਕਤੱਰ ਰੋਬਰਟ ਐਂਫ. ਕਿਨੋਡੀ ਜ਼ਿਨੀਆਰ ਨੇ 27 ਮਈ, 2025 ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰੋਗ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਤੇ ਰੋਕਖਾਮ ਕੇਂਦਰ (ਸੀ.ਡੀ.ਐਸ.) ਹੁਣ ਸਿਰਤਮੰਦ ਬੱਚਿਆਂ ਅਤੇ ਗਰਭਵਤੀ ਐਂਤਰਾਂ ਲਈ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੇ ਟੀਕਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ 'ਚ ਕੋਵਿਡ-19 ਟੀਕਾਕਰਨ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ।

ਸੌਲ ਮੀਡੀਆ ਪਲੇਟਫਾਰਮ 'ਐਕਸ' ਤੇ ਸਾਂਝੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ 20 ਮਈ ਨੂੰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਹੋਰ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਵਿਚ ਆਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਭੁਡ ਐਂਡ ਡਰੱਗ ਐਡਮਿਨਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ (ਐਂਡ.ਡੀ.ਏ.) ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਸਿਰਫ 65 ਸਾਲ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਵੱਧ ਉਮਰ ਦੇ ਬਾਲਗਾਂ ਅਤੇ ਗੰਡੀਰ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਜ਼ੋਖਮ ਵਾਲੇ ਬਾਲਗਾਂ ਲਈ ਟੀਕੇ ਦੇ ਨਵੇਂ ਸੰਸਕਰਣਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਵੇਗਾ। ਐਂਡ.ਡੀ.ਏ. ਨੇ ਟੀਕਾ ਨਿਯਮਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਲੀਨਿਕਲ ਟਰਾਈਲ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਟੀਕਾ ਘੱਟ-ਜ਼ੋਖਮ ਵਾਲੇ ਸਮ੍ਭਾਹਨ ਲਈ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੈ। ਵਰਤਮਾਨ ਵਿਚ ਛੇ ਐਲਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਵੀਡੀਓ ਵਿਚ ਕੈਨੇਡੀ ਨੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਹੈਲਥ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜੋ ਭੱਟਚਾਰੀਆ ਅਤੇ ਐਂਡ.ਡੀ.ਏ. ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਮਾਰਟੀ ਮੈਕਰੀ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ। ਤਿੰਨਾਂ ਨੇ ਸਿਹਤਮੰਦ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਟੀਕਾਕਰਨ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸ਼ੁਭਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗਰਬਵਤੀ ਅੰਦਰਾਂ ਲਈ ਟੀਕਾਕਰਨ ਸ਼ਾਡਿਅਲ ਨੂੰ ਬਦਲਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਵਿਡ-19 ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਉੱਚੇ ਜ਼ੋਖਮ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇੱਕ ਹਫਤਾ ਪਹਿਲਾਂ ਇੱਕ ਐਂਡ.ਡੀ.ਏ. ਘੋਸ਼ਣਾ ਵਿਚ ਮੈਕਰੀ ਅਤੇ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੀ ਟੀਕਾਕਰਨ ਇਕਾਈ ਦੇ ਮੁਖੀ ਵਿਨੇ ਪ੍ਰਸਾਦ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਨਤਕ ਸਿਹਤ ਰਾਖਾਨ ਹਣ ਇੱਕ

ਵਿਆਪਕ ਕੋਇਡ-19 ਟੀਕਾਰਨ
ਰਣਨੀਤੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਗੰਭੀਰ ਬਿਮਾਰੀ
ਦੇ ਉੱਚ ਜ਼ੋਖਮ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਤੱਕ
ਟੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦਾ
ਸਮਰਥਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਸੀ.ਡੀ.ਸੀ. ਨੇ ਕਈ ਡਾਕਟਰੀ ਸਥਿਤੀਆਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਸੱਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਕੰਵਿਡ-19 ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਜ਼ਖਮ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿਚ ਕੈਂਸਰ, ਸ਼ੁਗਰ, ਦਿਲ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ, ਮੋਟਾਪਾ, ਗੰਭੀਰ ਗੁਰਦੇ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ, ਅਤੇ ਕੁਝ ਫੇਵਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗੰਭੀਰ ਸਾਹ ਦੀ ਬਿਮਾਰੀ ਅਤੇ ਦਮਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਇਸ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਮਕਾਨੀ ਅਤੇ ਪਸਾਦ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਲੇਖ ਟੀਕੇ ਤੋਂ ਐਂਫਡੀ ਏ। ਦੇ ਨਵੇਂ ਰੁਖ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਜ਼ਖਮ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਲੰਬੀ ਸੱਚੀ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਲਗਭਗ 10 ਤੋਂ 20 ਕਰੋੜ ਲੋਕ ਇਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿਚ ਆਉਣਗੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਟੀਕੇ ਦੀ ਖੁਗਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਵਿਚ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਹਤਮੰਦ ਗਰਭਵਤੀ ਐਰਤਾਂ ਨੂੰ ਟੀਕਾਕਰਨ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਉਲਲਾਉਣਾ ਐਂਫਡੀ ਏ। ਦੁਆਰਾ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਵੇਂ ਢਾਂਚੇ ਦੇ ਉਲਟ ਹੈ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਧਿਐਨਾਂ ਨੇ ਖੁਲਾਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਗਰਭ ਅਵਸਥਾ ਦੌਰਾਨ ਕੰਵਿਡ-19 ਵਿਰੋਧੀ ਟੀਕੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਨ।

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਲੜਕੀ ਨਾਲ
ਜ਼ਬਰਦਸਤੀ ਤੇ ਲੁਟੱਖੋਹ ਮਾਮਲਿਆਂ
'ਚ 3 ਪੰਜਾਬੀ ਗਿਊਫ਼ਤਾਰ

ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਹਾਰਵਰਡ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘਰਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)-
ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ
ਟਰੂਮ ਨੇ ਵੱਕਾਰੀ ਹਾਰਵਰਡ
ਯਨੀਵਰਸਿਟੀ 'ਤੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ
ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੁਚੀ ਪ੍ਰਦਾਨ
ਕਰਨ ਦਾ ਦਬਾਅ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ
ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ
ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 31
ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ 15 ਪਤੀਸ਼ਤ
ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੂਮ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਮੈਂਨੂੰ
ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ
ਯਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ ਵਿਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ
ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਨੂੰ 31
ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘਟਾ ਕੇ ਲਗਭਗ 15
ਪਤੀਸ਼ਤ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ,

ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਅਜਿਹੇ ਲੋਕ ਹਨ, ਜੋ ਹਾਰਵਰਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿਚ ਜਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਦਾਬਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੈ ।” ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਸੱਚੀ ਜਾਰੀ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਪਤਾ ਲੱਗ ਸਕੇ ਕਿ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਕਿਥੋਂ ਆਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਕੀ ਹਨ ।

ਟਰੰਪ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਹਾਰਵਰਡ ਵਿਚ 31 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ‘ਕੱਟੱਫ਼ਪੰਥੀ’ ਹਨ। ਵਾਈਟ ਹਾਊਸ ਵਿਖੇ

FOR SALE & PURCHASE OF ANY KIND OF PROPERTY

RE/MAX®
Outstanding Agents
Outstanding Results®
DRE Lic. # 01215931 (Broker)

Gurjatinder S. Randhawa

REALTOR CA DRE licence # 01490567

916-320-9444

ਭਾਰਤ-ਪਾਰਿ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਭਾਵੀ ਪਰਮਾਣੂ ਟਕਰਾਅ ਹੋਕਣ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਣ : ਟਰੰਪ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਅਮਰੀਕੀ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੈਨਲਡ ਟਰੰਪ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਗੋਲੀਬਾਰੀ ਦੀ ਬਜਾਏ ਵਪਾਰ ਰਾਹੀਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚਕਾਰ ਸੰਭਾਵੀ ਪਰਮਾਣੂ ਜੰਗ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਬਾਰੇ ਸਮੱਝੇਤੇ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਮਾਣ ਹੈ। ਪਿਛਲੇ ਕੁਝ ਹਫ਼ਤਿਆਂ ਵਿਚ ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ ਟਕਰਾਅ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦੇ, ਤਾਂ ਅਮਰੀਕਾ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਬੰਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ।

ਭਾਰਤ ਨੇ ਵੀਰਵਾਰ ਨੂੰ ਕਿਹਾ, ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਆਪਣੀਆਂ ਫੌਜੀ ਝੜਪਾਂ ਦੌਰਾਨ ਭਾਰਤੀ ਅਤੇ ਅਮਰੀਕੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨਾਲ ਗੱਲਬਾਤ ਵਿਚ ਵਪਾਰ ਦਾ ਮੁੱਦਾ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ

ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਵੱਲੋਂ ਮੋਡਰਨ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਇਕਰਾਨਮਾ ਹੱਦ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਬਰਡ ਫਲੂ ਟੀਕੇ ਦੇ ਆਖਰੀ ਪੜਾਅ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਮੋਡਰਨਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਕਰਾਨਮਾ ਹੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸ਼ਾਟਸ ਖਰੀਦਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਹੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੋਡਰਨਾ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕੋਰਨਾ ਤੋਂ ਛੁਟਕਾਰਾ ਪਾਉਣ ਲਈ ਟੀਕਾ ਬਣਾਇਆ ਸੀ। ਜਨਵਰੀ ਵਿਚ ਮੋਡਰਨਾ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਬਰਡ ਫਲੂ ਟੀਕੇ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਮਹਾਮਾਰੀ ਇਨਫਲੂਅੰਜਾ ਲਈ ਬਾਇਫਲ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਤੋਂ 590 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦਾ ਫੰਡ ਮਿਲਿਆ ਸੀ। ਦੱਸਣਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਸਾਲ

mRNA ਆਧਾਰਿਤ ਟੀਕੇ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਪੜਾਅ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 176 ਮਿਲੀਅਨ ਡਾਲਰ ਦਾ ਫੰਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਐਚੱਤੋਨੇ1 ਏਵੀਅਨ ਇਨਫਲੂਅੰਜਾ ਵਿਰੁੱਧ ਅਮਰੀਕੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਮਨੁੱਖੀ ਸੌਵਾਵਾਂ ਵਿਭਾਗ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਟੀਕੇ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਪੜਾਅ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਲਈ ਬਦਲਾਂ ਦੀ ਪੜੱਚੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਐਚੱਤੋਨੇ1 ਏਵੀਅਨ ਇਨਫਲੂਅੰਜਾ ਵਾਇਰਸ ਦੀ ਕਿਸਮ ਨੂੰ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲੇ

ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਵਪਾਰ ਰਾਹੀਂ ਸੰਭਾਵੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਰਮਾਣੂ ਯੁੱਧ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਏ ਹਨ।"

ਜਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ 22 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਜੰਮ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਦੇ ਪਹਿਲਗਾਮ ਵਿਚ ਹੋਈ ਅੱਤਵਾਦੀ ਹਮਲੇ ਵਿਚ 26 ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਲਗਭਗ ਦੋ ਹਫ਼ਤੇ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਕਸ਼ਮੀਰ (ਪੀ.ਓ.ਕੇ.) ਵਿਚ ਅੱਤਵਾਦੀ ਟਿਕਾਣਿਆਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਨਿਸ਼ਾਨਾ ਬਣਾ ਕੇ ਆਪੋਸ਼ਨ ਸਿੰਦਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਰਹੰਦ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਪਾਸਿਆਂ ਤੋਂ ਚਾਰ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਫੌਰਨ ਅਤੇ ਮਿਜ਼ਾਈਲ ਹਮਲਿਆਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ 10 ਮਈ ਨੂੰ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਸਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਰਤ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਭਾਰਤ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਡੀਲ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਹਾਲ ਹਾਲ ਹੀ

ਵਿਚ ਹੋਈ ਜੰਗਬੰਦੀ ਇੱਕ ਦੁਵੱਲੀ ਫੈਸਲਾ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਜਨਰਲ ਆਫ਼ ਮਿਲਟਰੀ ਆਪੋਸ਼ਨਜ਼ (ਡੀ.ਜੀ.ਐਮ.ਓ.) ਵਿਚਕਾਰ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੱਲਬਾਤ ਰਾਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਭਾਰਤ ਨੇ ਤੀਜੀ ਧਿਰ ਦੀ ਵਿਚੋਲਗੀ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਲਗਾਉਣ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜੋ ਦੋ ਕੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਮੱਝਤਾ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਵਿਚਕਾਰ ਸਿੱਧੀ ਗੱਲਬਾਤ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਅਮਰੀਕਾ ਨਾਲ ਵਪਾਰ ਸੌਂਦੇ ਲਈ ਚੱਲ ਰਹੀ ਗੱਲਬਾਤ ਨਾਲ ਕੋਈ ਸਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। 13 ਮਈ ਨੂੰ, ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਨੇ ਵਪਾਰ ਰਾਹੀਂ 10 ਮਈ ਨੂੰ ਟਕਰਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋਏ ਸਨ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਭਾਰਤ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨਾਲ ਹਾਲ ਹਾਲ ਹੀ

ਟਰੰਪ ਨੂੰ ਸ਼ਟਕਾ, ਅਮਰੀਕੀ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਸੰਘੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਛਾਂਟਣ ਦੇ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਰੋਕ

ਸੈਨਫਰੰਸਿਸਕੋ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਇੱਕ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ ਦੇ ਇੱਕ ਜੱਜ ਦੇ ਉਸ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸਨੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੈਨਲਡ ਟਰੰਪ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਸੰਘੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਵਿਚ ਕਟੋਤੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਸਰਕਾਰੀ ਕੁਸ਼ਲਤਾ ਵਿਭਾਗ (DOGE) ਦੁਆਰਾ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਜਬਲ ਕਟੋਤੀ ਫਿਲਹਾਲ ਮੁੱਅਤਲ ਰਹੇਗੀ।

ਰਿਪਬਲਿਕਨ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੇ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਅਤੇ ਸਿਕਾਗੋ ਸਮੇਤ ਕਈ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ ਯੂਨੀਅਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਚ ਸਾਨ ਫਰਾਂਸਿਸਕੋ ਦੀ ਜੱਜ ਸੂਜ਼ਨ ਇਲਸਟਰਨ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਹੁਕਮ 'ਤੇ ਤੁਰੰਤ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਜੱਜ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਵਿਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਕੀ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੀ ਸੰਘੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਛਾਂਟਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਹੈ। ਟਰੰਪ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਵੋਟਰਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਛੱਟੀ 'ਤੇ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਨ੍ਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕੱਢ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਅੰਕੜਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਅਜਿਹੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ 75,000 ਦੱਸੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਹਜ਼ਾਰਾਂ ਪ੍ਰੋਬੇਸ਼ਨਰੀ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਕੱਢਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਰੋਜ਼ਾਨਾਂ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਖਬਰਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ ਦੀ ਵੈੱਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਕਲਿੱਕ ਕਰੋ :

www.punjabmailusa.com

Global Allianz

LAW FIRM LLP

Atul Kapoor
C.E.O

■ ਇਮੀਗਰੇਸ਼ਨ ਮੇਵਾਵਾਂ
■ ਘਰੇਲੂ ਹਿੱਸਾ ਦੇ ਕੇਸ
■ ਨਸ਼ਾ ਕਰਕੇ ਗੱਡੀ ਚਲਾਉਣਾ
■ ਕੰਮ 'ਤੇ ਸੱਟ ਲਗਾਣਾ

Asylum & Deportation Defense

Neat Allen Sawyer
Attorney at law

Designed By Punjab Mail USA

555 Capitol Mall SUITE 1245, Sacramento, CA 95814
Phone: 209-808-2136, 209-952-5578, 1-916-806-7042, Fax: 209-476-7188

ਅਮਰੀਕਾ-ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲਾ : ਦੋਸ਼ੀ ਭਾਰਤੀ-ਗੁਜਰਾਤੀ ਨੂੰ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- 2022 ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ-ਕੈਨੇਡਾ ਸਰਹੱਦ 'ਤੇ ਇੱਕ ਭਾਰਤੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਠੰਢ ਨਾਲ ਮਰਨ ਦੀ ਦੁਖਦਾਈ ਘਟਨਾ ਵਿਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਹਰਸ਼ਕੁਮਾਰ ਰਮਨਲਾਲ ਪਟੇਲ ਉਤੇ “ਡਰਟੀ ਹੈਰੀ” ਨੂੰ 10 ਸਾਲ ਦੀ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਉਸ 'ਤੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਲਿਜਾਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸੀ। ਸਰਕਾਰੀ ਵਕੀਲਾਂ ਨੇ ਉਸ ਲਈ 11 ਸਾਲ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸਦੀ ਸੀਮਤ ਭੁਮਿਕਾ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ।

ਜੱਜ ਜੈਨ ਟੂਨਾਈਮ ਨੇ ਕਿਹਾ, “ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਅਸਾਧਾਰਨ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਦੋ ਛੋਟੇ ਬੱਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਚਾਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਅਣਕਿਆਸੀ ਮੌਤ ਹੋਈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੌਤਾਂ ਨੂੰ ਟਾਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।”

ਅਦਾਲਤੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਅਨੁਸਾਰ, ਪਟੇਲ ਅਤੇ ਸ਼ੈਂਡ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਨੈਟਵਰਕ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ ਭਾਰਤ ਤੋਂ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਵੀਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਕੈਨੇਡਾ ਲਿਆਉਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਫਿਰ ਗੁਪਤ ਤੁਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਅਮਰੀਕਾ ਭੇਜਦਾ ਸੀ। ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਲੋਕ ਇਸ ਨੈਟਵਰਕ ਰਾਹੀਂ ਸਰਹੱਦ ਪਾਰ ਕਰ ਗਏ ਸਨ।

ਹਰਸ਼ਕੁਮਾਰ ਪਟੇਲ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਬੋਕਸੂਰ ਹੋਣ ਦੀ ਬੇਨਤੀ

ਟਰੰਪ ਨੇ ਇਸਾਕਮੈਨ ਦੀ ਨਾਮਾ ਚੀਫ਼ ਦੇ ਅਹੁਦੇ ਵਜੋਂ ਨਾਮਜ਼ਦਾਰੀ ਵਾਪਸ ਲਈ

■ ਨਾਮਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਜਲਦ ਕਰਨਗੇ ਐਸਾਨ

ਵਾਸ਼ਿੰਗਟਨ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਵੂਈਟ ਹਾਊਸ ਨੇ ਸ਼ਨੀਵਾਰ ਨੂੰ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਡੋਨਾਲਡ ਟਰੰਪ ਜਲਦੀ ਹੀ ਨਾਮਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨਗੇ। ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਤਕਨੀਕੀ ਅਰਬਤੀ ਜ਼ਰੋਡ ਇਸਾਕਮੈਨ ਹੁਣ ਇਸ ਅਹੁਦੇ ਲਈ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਉਲਟਰੇਕ ਦਾ ਕੰਢੀ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਕਦਮ ਸੈਨੇਟ ਵੱਲੋਂ ਇਸਾਕਮੈਨ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਵੱਟ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਠੀਕ ਪਹਿਲਾਂ ਚੁਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰਿਪੋਰਟ ਵਿਚ ਵੂਈਟ ਹਾਊਸ ਦੀ ਬੁਲਾਰਨ ਲਿਜ਼ ਹਿਊਸਟਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ‘ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮਾ ਦਾ ਅਗਲਾ ਨੈਤਾ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਦੀ ਅਮਰੀਕਾ ਫਸਟ ਨੌਜਵਾਨ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੇਲ ਖਾਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਟਰੰਪ ਵੱਲੋਂ ਜਲਦੀ ਹੀ ਇੱਕ ਨਵੇਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਾਂਗਾ, ਜੋ ਮਿਸ਼ਨ ਨਾਲ ਜੁਝਿਆ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਪੁਲਾੜ ਵਿਚ ਅਮਰੀਕਾ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਵੇਗਾ।’ ਨਿਊਯਾਰਕ ਸੈਮਾਫੋਰ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਤਰਾਂ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਵੂਈਟ ਹਾਊਸ ਇਸਾਕਮੈਨ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਾਰੀ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਦੀ ਯੋਜਨਾ ਬਣਾ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਸਾਕਮੈਨ ਨੇ ਹਾਲ ਹੀ ਵਿਚ ਸੈਨੇਟ ਵਣਜ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇੱਕ ਪੁਸ਼ਟੀਕਰਨ ਸੁਣਵਾਈ ਵਿਚੋਂ ਲੰਘਿਆ। 30 ਅਪ੍ਰੈਲ ਨੂੰ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਉਸਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਸੈਨੇਟ ਵਿਚ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵੇਟ ਦਿੱਤੀ। ਦੱਖਣੀ ਡਾਕੋਟਾ ਦੇ ਸੈਨੇਟ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨੇਤਾ ਜੈਨ ਬੁਨ ਨੇ ਮੈਮੋਰੀਅਲ ਡੇਅ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੈਨੇਟ ਦੇ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਵੇਟਿੰਗ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸਾਕਮੈਨ ਦੇ ਸਮਰਥਕਾਂ ਵਿਚ ਚਿੰਤਾਵਾਂ ਉਭਰ ਆਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਵੂਈਟ ਹਾਊਸ ਉਸਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਾਰੀ ਵਾਪਸ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਲੋਨ ਮਸਕ ਦੇ ਟਰੰਪ ਪ੍ਰਸ਼ਸ਼ਨ ਨਾਲ ਮਤਭੇਦ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਰਾਇਟਰਜ਼ ਨੇ ਇੱਕ ਸੋਰਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਸਕ ਇਸਾਕਮੈਨ ਨੂੰ ਹਟਾਉਣ ਤੋਂ ਨਿਰਾਸ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਮੰਨਦੇ ਹਨ। ਐਕਸ 'ਤੇ ਖੁਬਗ੍ਰਾਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਮਸਕ ਨੇ ਇਸਾਕਮੈਨ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਲਿਖਿਆ, “ਇੰਨਾ ਸਮਰੱਥ ਅਤੇ ਨੇਕ ਦਿਲ ਵਿਅਕਤੀ ਲੱਭਣਾ ਬਹੁਤ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।”

ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਅਨੇਕ ਪੜ੍ਹੇ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ ਦੀ
ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਕਾਲੱਕ ਕਰੋ :
www.punjabmailusa.com

Jaspreet Singh Attorney at Law

ਅਮਰੀਕਾ ਦੀ ਇਮੀਗ੍ਰੇਸ਼ਨ

ਰਿਫਿਊਜ਼ੀ ਸਟੇਅ, ਬੱਚਾ ਗੋਦ ਲੈਣਾ, ਡਿਪੋਰਟੇਸ਼ਨ ਵਿਆਹ,
ਐਚ.1 ਵੀਜ਼ਾ, ਲੇਬਰ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਲਈ
ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ, ਨਿਊਯਾਰਕ ਅਤੇ ਕੈਲੀਫੋਰਨੀਆ

ਜਸਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ ਅਟਾਰਨੀ ਐਟ ਲਾਅ

SACRAMENTO

5855 Auburn Blvd,
Sacramento, CA 95841,
+1-916-307-4620

FRESNO

1625 E Shaw Ave
#122, Fresno,
CA 93726
559-271-5511

FREMONT

3155 KEARNEY ST,
SUITE #248,
FREMONT, CA 94538.
+1-510-657-6444

NEWYORK

108-14 Jamaica Ave,
Richmond Hill,
NY 11418
Phone: 718-533-8444

EXPO

Furniture Gallery

We offer **0% interest** financing
and carry all major brands.

ਸੈਕਰਪਮੈਂਟੇ 'ਚ ਵਧੀਆ ਫਰਨੀਚਰ ਲੈਣ ਲਈ
ਸਾਡੀ ਲੋਕੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਇਕ ਵਾਰੀ ਜ਼ਰੂਰ ਆਓ

In business for over 30 years

New Year
Special
Sale

Best price guaranteed.

7310 HOME LEISURE PLAZA, SACRAMENTO, CA 95823

(916) 392-3233

www.expfurnituregallery.com

ਲੁਧਿਆਣਾ ਜ਼ਿਮਨੀ ਹੋਲ ਦੌਰਾਨ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੁੱਟ ਉਤਰੀ

■ ਬ੍ਰਾਵਾਂ ਵੀ ਪੜੇਬੰਦੀ ਖਤਮ ਵਿਚ ਰਹੇ ਨਾਕਾਮ

ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ) - ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਲੁਧਿਆਣਾ (ਪੱਛਮੀ) ਦੀ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੌਣ ਦੌਰਾਨ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੁੱਟ ਉਤਰ ਆਈ ਹੈ। ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਨਵੀਂ ਕਾਤਾਰਬੰਦੀ ਬਣਨ ਲੱਗੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਆਗੂ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਧਾਰਿਆਂ 'ਚ ਨਜ਼ਰ ਆਉਣ ਲੱਗੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸੀ ਆਗੂ ਰਾਹੂਲ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੁੱਜਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਅੰਦਰੂਨੀ ਛੁੱਟ ਮੁੜ ਉੱਭਰ ਆਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੇ ਨਵੇਂ ਇੰਚਾਰਜ ਤੁਪੇਸ਼ ਬਘੇਲ ਵੀ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚਲੀ ਪੜੇਬੰਦੀ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸਕੇ।

ਲੁਧਿਆਣਾ ਪੱਛਮੀ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਨ ਆਸੂ ਅਤੇ ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਤੋਂ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਚਰਨਜੀਤ ਚੰਨੀ ਨੇ ਕਮਲਜੀਤ ਸਿੰਘ ਕੜਵਲ ਅਤੇ ਕਰਨ ਵਿੱਖਿਗ ਦੀ ਮੁੜ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਸਮੂਲੀਅਤ ਕਰਵਾਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਮਹੱਤਵ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵਿੱਖਿਗ ਸਮਝਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਇੰਚਾਰਜ ਤੁਪੇਸ਼ ਬਘੇਲ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵਿੱਖਿਗ ਨੇ ਦਾਖਾ ਵਿਚ ਰਿਲੋਂ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਆਸੂ ਆਖਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਾਂਗਰਸ ਇੰਚਾਰਜ ਤੁਪੇਸ਼ ਬਘੇਲ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇ ਵਿਚ ਲੈ ਕੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ।

ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵਿੱਖਿਗ ਨੇ ਦਾਖਾ ਵਿਚ ਰਿਲੋਂ ਤੋਂ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਮੁੜ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਵਾਈ ਹੈ। ਵਿੱਖਿਗ ਨੇ ਕਿਹਾ

ਹੈ ਕਿ ਵਿਕਰਮ ਚੌਧਰੀ ਦੀ ਘਰ ਵਾਪਸੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਮਿਲੇਗੀ। ਬੀਤੇ ਦਿਨਾਂ ਜੋ ਸਿਆਸੀ ਠਿੱਥੀ ਰਾਜਾ ਵਿੱਖਿਗ ਨੂੰ ਲਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਵਿੱਖਿਗ ਨੇ ਵਿਕਰਮ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਾ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਕਰਮ ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਚਰਨਜੀਤ ਚੰਨੀ ਵਿਚਾਲੇ 'ਛੱਤੀ ਦਾ ਅੰਕਡਾ' ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਦੋ ਯੱਤੇ ਉੱਭਰਦੇ ਨਜ਼ਰ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਸਾਬਕਾ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਚਰਨਜੀਤ ਚੰਨੀ, ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਨ ਆਸੂ, ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਰਗਟ ਸਿੰਘ ਇੱਕ ਕਤਾਰ ਵਿਚ ਖੜ੍ਹੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਦਕਿ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵਿੱਖਿਗ, ਸੁਖਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰੰਧਾਵਾ, ਪੁਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਾਜਵਾ ਅਤੇ ਸੁਖਪਾਲ ਸਿੰਘ ਖਿੰਹਿਗ ਇੱਕ ਮੰਚ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹੇ ਜਾਪਦੇ ਹਨ। ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਾਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਰਾਜਾ ਵਿੱਖਿਗ ਦਾ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਸੱਤਾਗਮੀ ਧਿਰ ਕਿਲਾਫ਼ ਹਮਲਾਵਰ ਗੁਰੂ ਨਹੀਂ ਦਿਖ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਹਾਕਮ ਧਿਰ ਨੇ ਵੀ ਵਿੱਖਿਗ ਦੀ ਦੁਖਦੀ ਰਗ ਫੜੀ ਹੋਈ ਹੈ।

ਨਾਲ ਪਰ ਅੰਦਰੂਨੀ ਮਤਬੇਦ ਜਾਗੀ ਹਨ। ਸਿਆਸੀ ਹਲਕਿਆਂ 'ਚ ਵੀ ਇਹ ਚਰਚਾ ਛਿੱਜੀ ਰਹੀ ਕਿ ਰਾਜਾ ਵਿੱਖਿਗ ਨੇ ਵਿਕਰਮ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਾ ਕੇ ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਚੰਨੀ ਨਾਲ ਹਿਸਾਬ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਸੰਸਦ ਮੈਂਬਰ ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੰਨੀ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਤਾਂ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰਿਤ ਸਿਆਸੀ ਹੋਈ ਹਨ ਅਤੇ ਵਿਕਰਮ ਚੌਧਰੀ ਦੀ ਸਮੂਲੀਅਤ 'ਤੇ ਕੋਈ ਇਤਿਹਾਸ ਨਹੀਂ। ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਮਜ਼ਬੂਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਹਰ ਕਦਮ ਨਾਲ ਉਹ ਸਹਿਮਤ ਹਨ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ 'ਚ ਜ਼ਿਮਨੀ ਚੌਣ ਦੌਰਾਨ ਖੜ੍ਹਾ ਹੋਇਆ ਬਿਹੜਾ ਸਿਆਸੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਨੂੰ ਢਾਹ ਲਾਉਣ ਵਾਲਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਭੂਸ਼ਨ ਆਸੂ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਤੋਂ ਟਿਕਣ ਮਿਲਣ ਮਹਰੌ ਅਪਣੀ ਚੌਣ ਮੁਹਿੰਮ ਲਈ ਉਚੇਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਣਾ ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੰਦਰ ਸ਼ਾਮ ਅੰਦੜਾ ਅਤੇ ਵਿਜੈਂਦਰ ਸਿੰਘਾਲ ਨੂੰ ਮੰਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਆਗੂਆਂ ਲਈ ਵੀ ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੀ ਚੌਣ ਹੁਣ ਵੱਕਾਰੀ ਹੈ। ਦੇਖਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅੰਦਰੂਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਂਗਰਸ ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਈ ਜੰਗ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੌਜ ਲੈਂਦੀ ਹੈ।

MATRIMONIAL
South Indian man, 65, (Look's 50), 5'-7", transportation business. looking a good loving girl of any age. Down to earth, anyone interested to living together. Pls send a photograph and little information with phone number. He can live anywhere in USA. Cell: 727-870-0052

855

ਮੈਟਰੀਮੋਨੀਅਲ

ਜੱਟ ਸਿੰਘ ਸਿੱਧੂ, ਉਮਰ 28 ਸਾਲ, ਕੱਦ 5'9", ਦਸਤਾਰਧਾਰੀ, ਯੂ.ਐਸ.ਏ. ਵਿਚ ਸਟੱਡੀ ਵੀਜ਼ੇ 'ਤੇ PhD ਕਰ ਰਹੇ ਲੜਕੇ ਲਈ ਪੜ੍ਹੀ-ਲਿਖੀ ਲੜਕੀ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਵਟਸਾਂਪ ਨੰਬਰ : (706) 206-2516

845

ਕੈਨੇਡਾ 'ਚ ਸਿੱਖ ਵਪਾਰੀ ਦੇ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ 'ਚ 2 ਨੌਜਵਾਨ ਗ੍ਰਾਹਤਾਰ

ਟੋਰਨਟੋ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਪਿਛਲੇ ਮਹੀਨੇ ਗੇਰਟਰ ਟੋਰਨਟੋ ਏਰੀਆ (ਜੀ.ਟੀ.ਏ.) 'ਚ ਇੱਕ ਇੰਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਪਾਰੀ ਹਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਢੱਡਾ ਦਾ ਦਿਨ ਦਿਹਾੜੇ ਕਤਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਕਤਲ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਬਿਟ੍ਰਿਸ਼ ਕੋਲੰਬੀਆ ਤੋਂ ਦੋ 21 ਸਾਲਾ ਇੰਡੋ-ਕੈਨੇਡੀਅਨ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਗ੍ਰਾਹਤਾਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਿਆ ਹੈ।

ਪੀਲ ਰੀਜਨਲ ਪੁਲਿਸ (ਪੀ.ਆਰ.ਪੀ.) ਨੇ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਗ੍ਰਾਹਤਾਰੀ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਅਮਨ ਅਮਨ ਅਤੇ ਦਿਗਵਿਜੈ ਦਿਗਵਿਜੈ ਵਜੋਂ ਹੋਈ ਹਨ। 14 ਮਈ ਨੂੰ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਬਰੈਪਟਨ ਦੇ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ 51 ਸਾਲਾ ਕਾਰੋਬਾਰੀ ਹਰਜੀਤ ਢੱਡਾ ਨੂੰ ਇੱਕ ਸ਼ੱਕੀ ਨੇ

ਮਿਸਾਸਾਗਾ 'ਚ ਇੱਕ ਪਾਰਕਿੰਗ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਗੋਲੀ ਮਾਰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਸਨੂੰ ਸਥਾਨਕ ਹਸਪਤਾਲ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਪਰ ਉਹ ਜਖਮੀਆਂ ਦੀ ਤਾਬ ਨਾ ਝੱਲਦਾ ਦਮ ਤੋੜ ਗਿਆ। ਸ਼ੱਕੀ ਇੱਕ ਚੌਗੀ ਹੋਏ 2018 ਬਲੈਕ ਡੈਂਜਰ ਚੈਲੇਂਜਰ ਵਿਚ ਭੱਜ ਗਏ, ਜੋ ਕਿ ਘਟਨਾ ਤੋਂ ਬੇਤ੍ਤੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਬਰਾਮਦ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਰੋਜ਼ਾਨਾਂ ਤਾਜ਼ੀਆਂ ਬਖ਼ਰਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ ਦੀ ਵੈਬਸਾਈਟ 'ਤੇ ਕਲਿੱਪ ਕਰੋ : www.punjabmailusa.com

ਸੈਕਰਮੈਂਟੇ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਇੰਡੀਅਨ ਰੈਸਟੋਰੈਂਟ

SPICE OF LIFE

PAKISTANI • INDIAN • CHINESE • THAI CUISINE

Lunch Buffet

11AM - 3PM

Dinner Buffet Take out "Friday : Sunday"

5:00PM - 9:30PM

Business Hours

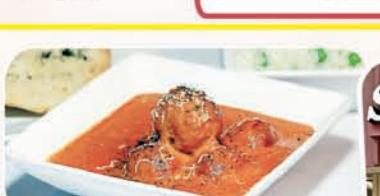
11AM - 9.30PM

Open 7 Days
now

» PAKISTANI
» INDIAN
» AFGHAN

ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੈਟਰਿੰਗ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ

Catering & Parties | Call : 916-261-4892
6640 Valley Hi Dr Sacramento, CA 95823

ਟਰੱਕਾਂ ਵਾਲੇ
ਵੀਰਾਂ ਲਈ
ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੈਕੇਜ਼

ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਰੈਗਿਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਲੋੜਵੰਦ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਰਲਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਤੀ ਮੁਫ਼ਤ ਸਿਲਾਈ ਮਸੀਨ

ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ) - ਡਾਕਟਰ ਐੱਸ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਓਬਰਾਏ ਵੱਲੋਂ ਮਾਨਵਤਾ ਦੀ ਭਲਾਈ ਲਈ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਕੰਮਾਂ ਦੀ ਲੜੀ ਤਹਿਤ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਚੈਗਿਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਵੱਲੋਂ ਸ. ਜੱਸਾ ਸਿੰਘ ਸੌਧ ਕੰਮੀ ਪ੍ਰਣਾਨ ਦੇ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਲੋੜਵੰਦ ਨੂੰ ਅਪਣਾ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਮੈਡਮ ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਜ਼ਕ੍ਯੂਟਿਵ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਚੈਗਿਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਦੀ ਰਹਿਨਸਥੀ ਹੇਠ ਮੁਫ਼ਤ ਸਿਲਾਈ ਮਸੀਨ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਗੁੰਦੰਚ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਚਾਹਲ ਬੜਾ ਗੁੜੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਪ੍ਰੈਸ ਨੂੰ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇੱਕ ਲੋੜਵੰਦ ਜੋ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਜਾ ਕੇ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਹੁਣ ਸੀਰੀਜ਼ ਮੁਕਤਸਰ ਕੰਪਨੀ ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਜ਼ਕ੍ਯੂਟਿਵ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਚੈਗਿਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਰਾਹੀਂ ਡਾਕਟਰ ਐੱਸ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਓਬਰਾਏ ਨੂੰ ਮਸੀਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ

ਡਾ. ਐੱਸ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਓਬਰਾਏ

ਵੱਲੋਂ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਨੂੰ ਪਾਲਣ ਲਈ ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਵਾਸਤੇ ਮੈਡਮ ਇੰਦਰਜੀਤ ਕੌਰ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਐਜ਼ਕ੍ਯੂਟਿਵ ਸਰਬੱਤ ਦਾ ਭਲਾ ਚੈਗਿਟੇਬਲ ਟਰੱਸਟ ਰਾਹੀਂ ਡਾਕਟਰ ਐੱਸ.ਪੀ. ਸਿੰਘ ਓਬਰਾਏ ਨੂੰ ਮਸੀਨ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ

ਗਿਆ ਸੀ। ਡਾਕਟਰ ਓਬਰਾਏ ਵੱਲੋਂ ਸ੍ਰੀ ਮੁਕਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਟੀਮ ਰਾਹੀਂ ਮਸੀਨ ਮਹੱਤ ਕਸ਼ਮੀਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿਚ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਇਹ ਰੋਜ਼ਗਾਰ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਕੇ ਆਪਣਾ ਪਰਿਵਾਰ ਪਾਲ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਸ਼ਕਾ ਮਸੀਨ ਲੈਣ ਉਪਰੰਤ ਲੋੜਵੰਦ ਵੱਲੋਂ ਡਾ. ਓਬਰਾਏ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗੁਰਬਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਬਹਾਡ ਇੰਚਾਰਜ ਸਾਊਂਡ ਵੈਸਟ ਪੰਜਾਬ, ਜਸਪਾਲ ਸਿੰਘ ਰਿਟਾਇਰਡ ਲੈਕਚਰਾਰ ਸੀਨੀਅਰ ਮੀਤ ਪ੍ਰਣਾਨ, ਮਲਕੀਤ ਸਿੰਘ ਰਿਟਾਇਰਡ ਬੈਂਕ ਮੈਨੇਜਰ, ਗੁਰਪਾਲ ਸਿੰਘ ਪਲੀ, ਚਰਨਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਸੁਖਬੀਰ ਸਿੰਘ ਜੈਲਦਾਰ, ਬਰਨੋਕ ਸਿੰਘ ਰਿਟਾਇਰਡ ਲੈਕਚਰਾਰ, ਮਾਸਟਰ ਗਜਿੰਦਰ ਸਿੰਘ, ਅੱਸੋਕ ਕੁਮਾਰ, ਗੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਜੀਤਾ, ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਆਸਟ੍ਰੋਲੀਆ ਵਾਲੇ ਮੈਨੇਜਰ ਸਾਹਿਬ, ਜਸਬੀਰ ਸਿੰਘ ਰਿਟਾਇਰਡ ਏ.ਐੱਸ.ਆਈ. ਆਦਿ ਹਾਜ਼ਰ ਸਨ।

ਕਾਂਗਰਸ ਵੱਲੋਂ ਫਿਲੋਰ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਚੌਧਰੀ ਦੀ ਮੁਹੱਤਾਲੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇੜੇ ਦਾ ਧਾਖਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ 'ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਚਾਓ' ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

■ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਾ ਵਾਡਿੰਗ ਨੇ ਵਾਪਸ ਪਾਰਟੀ 'ਚ ਕਰਵਾਇਆ ਸ਼ਾਮਲ

ਜਲੰਧਰ, (ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ)- ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸੌਮਵਾਰ ਨੂੰ ਫਿਲੋਰ ਦੇ ਕਾਂਗਰਸੀ ਵਿਧਾਇਕ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ ਚੌਧਰੀ ਦੀ ਮੁਹੱਤਾਲੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਲੁਧਿਆਣਾ ਨੇੜੇ ਦਾ ਧਾਖਾ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਹਲਕੇ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ 'ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਚਾਓ' ਰੈਲੀ ਵਿਚ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੰਸਦੀ ਚੋਣਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮਹੀਨਾ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪ੍ਰੈਲ 2024 ਵਿਚ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਮੁਹੱਤਾਲੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਉਹ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਕਰਮਜੀਤ ਕੌਰ ਚੌਧਰੀ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਮੁਹੱਤਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਪਿੱਛੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਮਾਤਾ ਭਾਜਪਾ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਭਾਜਪਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕੁਮਾਰ ਰਿੰਕੂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਜਲੰਧਰ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਚੰਨੀ ਨੇ ਵੱਡੇ ਫਰਕ ਨਾਲ ਜਿੱਤ ਲਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਵਿਕਰਮਜੀਤ ਦੀ ਮੁਹੱਤਾਲੀ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਇਤਿਰਾਜ ਜਤਾਇਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਨੇ ਪਿਛੇ ਸਾਲ ਲੁਧਿਆਣਾ ਲੋਕ ਸਭਾ ਚੋਣ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀ ਖਿਲਾਫ਼ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਥੋਂ ਪੰਜਾਬ ਕਾਂਗਰਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਰਾਜਾ ਵਾਡਿੰਗ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਨ।

ਵਕਤ ਬਦਲ ਚੁਕਾ ਹੈ, ਵਕਤ ਦੇ ਨਾਲ ਬਦਲ ਚੁਕੇ ਨੇ Entertainment ਦੇ ਸਾਧਨ ਵੀ

e-Baba Entertainment App ਨੂੰ Download ਕਰੋ।

ਹੁਣ ਕਿਸੇ ਵੀ Company ਦੇ ਬਣੇ Android TV 'ਚ eBaba App ਭਾਉਨਲੋਡ ਕਰੋ ਜਾਂ ਸਮਾਰਟ TV ਦੀ HDMI Port 'ਚ Google TV Dongle ਲਾਵੋ ਤੇ eBaba ਭਾਉਨਲੋਡ ਕਰਕੇ ਗਿੰਟ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਰਾਹੀਂ, ਵੱਡੀ TV Screen ਉਤੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ English, Punjabi, Hindi ਅਤੇ Urdu ਦੇ TV Channel ਵੀ 'ਚ ਵੇਖੋ ਅਤੇ ਰੋਡੀਂਚ 'ਚ ਸੁਣੋ, also eBaba Entertainment App available for your ਸਮਾਰਟ phone on app store and Play store.

Cast Dongle ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਆਪਣੀ
ਪਸੰਦੀਦਾ TV Channel ਜਾਂ Movies ਆਪਣੇ
TV 'ਤੇ ਵੀ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹੋ ਅਤੇ Drive ਕਰਦੇ ਵੇਲੇ
Bluetooth ਨਾਲ ਗੇਡਟ ਵੀ ਸੁਣ ਸਕਦੇ ਹੋ।

ਇਸ ਲਈ ਜਲਦੀ ਤੋਂ ਜਲਦੀ ਇਹ App Download ਕਰੋ
ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਵੀ ਇਹ ਜਾਣਕਾਰੀ Share ਕਰੋ।

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ।

ਅਪਣਾ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਰੀਪ ਕਰਵਾਉਣ
ਲਈ ਸਾਡੇ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।

CONTACT US
(916) 465-3200
(916) 471-5505

WHAT WE DO
**BOOSTING
YOUR
CREDIT
SCORE**

ਅਸੀਂ ਤੁਹਾਡਾ
ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸਕੋਰ ਵਧਾ
ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

WE CAN HELP WITH

- COLLECTIONS
- LATE PAYMENTS
- HARD INQUIRIES
- CHARGED OFF
- AND MORE.....

VISIT MORE
www.freemanfinsvcs.com

PUNJAB MAIL USA

TV Channel, Newspaper, Radio

All over America, Canada, Australia & Europe

All over America, Canada,
Australia & Europe

- IP TV (24 Hours)
- App: Punjab Mail USA (24 Hours)
- Youtube : Punjab Mail USA
- Facebook Page : Punjab Mail USA
- Instagram : Punjab Mail USA
- Website: punjabmailusa.com
- E-mail: punjabmailtv@gmail.com

24 Hours
7 Days

Gold #2867, Gem #375, TV Zon #6888,
Glow TV #1828, Tashan #131, Real TV etc.

For any Information & Advertisement Call at

+1-916-320-9444

ਜ ਰ ਸਾਲ 5 ਜੂਨ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਡੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਾ ਇੱਕ ਅਹਿਮ ਮੌਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸੰਯੁਕਤ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੁਆਰਾ 1972 ਵਿਚ ਸਥਾਪਿਤ, ਇਹ ਦਿਨ ਵਿਸ਼ਵ ਭਰ ਵਿਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬੰਧੀ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ, ਜਦੋਂ ਜਲਵਾਯੂ ਪਰਿਵਰਤਨ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ, ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਅਤੇ ਜੀਵ-ਜੰਤੂਆਂ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀ ਘਟਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਰਗੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੇ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਧਰਤੀ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾਇਆ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੀ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ ਲੋੜ ਬਣ ਗਈ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਅਧਾਰ ਹੈ। ਹਵਾ ਜੋ ਅਸੀਂ ਸਾਹ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ, ਪਾਣੀ ਜੋ ਅਸੀਂ ਪੀਂਦੇ ਹਾਂ, ਭੋਜਨ ਜੋ ਅਸੀਂ ਖਾਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਅਸੀਂ ਰਹਿੰਦੇ ਹਾਂ, ਸਭ ਕੁਝ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਦੇਣ ਹੈ। ਪਰ ਅਫਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੀ ਸਹੂਲਤ ਅਤੇ ਵਿਕਾਸ ਦੀ ਦੌੜ ਵਿਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਠੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਉਣ ਵਿਚ ਕੋਈ ਕਸਰ ਨਹੀਂ ਛੱਡੀ। ਉਦਯੋਗੀਕਰਨ, ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਅਤੇ ਅਣਗਹਿਲੀ ਨੇ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮੌਡ ਤੇ ਲਿਆ ਖੜਾ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਵਿਸ਼ਵਿਆਪੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।

ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਕਈ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਵਧੇਰੇ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਜਲਵਾਯੂ ਪਿਛਵਾਰਤਨ ਨੇ ਪੂਰੀ ਦੁਨੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਲਪੇਟ ਵਿਚ ਲੈ ਲਿਆ ਹੈ। ਗੀਨਹਾਊਸ ਗੈਸਾਂ ਦੇ ਨਿਕਾਸ ਕਾਰਨ ਧਰਤੀ ਦਾ ਤਾਪਮਾਨ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਗਲੋਬਿਅਰ ਪਿੱਘਲ ਰਹੇ ਹਨ, ਸਮੁੰਦਰ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਸਮ ਵਿਚ ਅਚਾਨਕ ਤਬਦੀਲੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਬੈਂਸਾਈ ਬਾਰਸ, ਸੋਕਾ ਅਤੇ ਤੁਵਾਨ ਵਰਗੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ ਆਫਾਤਾਂ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਭਾਰੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨਾ ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਫਾਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਵੀ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ। ਹਵਾ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਸਿਰਫ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਜੀਵ-ਜਗਤ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸ਼ਹਿਰੀ ਖੇਤਰਾਂ ਵਿਚ ਹਵਾ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਇੰਨੀ ਮਾੜੀ ਹੋ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹ ਦੀਆਂ ਬੀਮਾਰੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਅਸਥਮਾ ਅਤੇ ਫੇਫ਼ਡਿਆਂ ਦੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ, ਆਮ ਹੋ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਪਾਣੀ ਦੇ ਸੌਰੇਤ, ਜੋ ਜੀਵਨ ਦਾ ਆਧਾਰ ਹਨ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਕੂੜੇ ਅਤੇ ਪਲਾਸਟਿਕ ਦੇ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਦੂਸ਼ਿਤ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ। ਪਲਾਸਟਿਕ ਦਾ ਵਧਦਾ ਪ੍ਰਯੋਗ ਸਮੁੰਦਰੀ ਜੀਵਨ ਨੂੰ ਵੀ ਖਤਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮਿੱਟੀ ਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਰਸਾਇਣਕ ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਰਨ ਘੱਟ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਖੇਤੀਬਾੜੀ ਅਤੇ ਭੋਜਨ ਸੁਰੱਖਿਆ ਤੋਂ ਵੀ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਟਾਈ ਵੀ ਵਾਤਾਵਰਣ
ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨੂੰ ਹੋਰ ਜੋਰਦਾਰ
ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਜੰਗਲ ਸਾਡੇ ਵਾਤਾਵਰਣ
ਦਾ ਸੰਤੁਲਨ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਵਿਚ
ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਭੂਮਿਕਾ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹਨ।
ਇਹ ਕਾਰਬਨ ਡਾਈਆਕਸਾਈਡ ਨੂੰ ਸੱਖਦੇ
ਹਨ ਅਤੇ ਆਕਸੀਜਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ।
ਨਾਲ ਹੀ, ਜੰਗਲ ਅਣਗਿਲਤ ਜੀਵ-
ਜੰਤੂਆਂ ਅਤੇ ਪੌਦਿਆਂ ਦਾ ਘਰ ਹਨ। ਪਰ,
ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਸ਼ਹਿਰੀਕਰਨ ਅਤੇ
ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਕਾਸ ਦੇ ਨਾਮ 'ਤੇ ਜੰਗਲਾਂ
ਦੀ ਅੰਧਾਪੁੰਦ ਕਟਾਈ ਨੇ ਜੈਵ-ਵਿਭਿੰਨਤਾ

ਦਿਸ਼ਾ ਵਾਤਾਵਰਣ ਦਿਵਸ : ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਅਧਿਮੀਅਤ

ਨੂੰ ਖਤਰੇ ਵਿਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਅਨੁਮਾਨ
ਅਨੁਸਾਰ, ਹਰ ਸਾਲ ਲੱਖਾਂ ਹੈਕਟੇਅਰ
ਜੰਗਲ ਨਸ਼ਟ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ

ਅਨੇਕਾਂ ਪ੍ਰਜਾਤੀਆਂ ਵਿਲੁਪਤ ਹੋਣ ਦੇ ਕੰਢੇ 'ਤੇ ਹਨ। ਜੰਗਲਾਂ ਦੀ ਕਮੀ ਨਾਲ ਮਿੱਟੀ ਦਾ ਕਟਾਅ ਵਧਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਸੌਕੇ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹ

ਵਰਗੀਆਂ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅੱਜ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਬਾਲ ਦੀ ਜੂਰਤ ਦਾ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵੱਡਾ ਕਾਰਨ ਮਨੁੱਖੀ ਸਿਹਤ 'ਤੇ ਪੈ ਰਿਹਾ ਅਸਰ ਹੈ। ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਿਤ ਹਵਾ ਅਤੇ ਪਾਣੀ ਨੇ ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਨੂੰ ਵਧਾਇਆ ਹੈ। ਵਿਸ਼ਵ ਸਿਹਤ ਸੰਗਠਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਵਾ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਕਾਰਨ ਹਰ ਸਾਲ ਲੱਖਾਂ ਲੋਕ ਬੀਮਾਰੀਆਂ ਦਾ ਸ਼ਿਕਾਰ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਕਾਲ ਮੌਤਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਦਿਲਾਵਾ, ਜਲਵਾਯੁ ਪਰਿਵਰਤਨ ਕਾਰਨ ਮੌਸਮੀ ਬੀਮਾਰੀਆਂ, ਜਿਵੇਂ ਮਲੇਰੀਆ ਅਤੇ ਡੇਂਗੂ, ਦੇ ਫੈਲਣ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵੀ ਵਧ ਰਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਵਾਤਾਵਰਣ ਨੂੰ ਸੰਬਾਲਣ ਲਈ ਠੋਸ ਕਦਮ ਨਾ ਚੁਕੋ, ਤਾਂ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਨੂੰ ਸਿਹਤ ਸੰਬੰਧੀ ਰੰਭੀਰ ਸਮੱਸਿਆਵਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪੈ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਵਾਤਾਵਰਣ ਸੰਭਾਲ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਸਿਰਫ਼
ਸਿਹਤ ਜਾਂ ਸੈਵ-ਵਿਭਿੰਨਤਾ ਤੱਕ ਸੀਮਤ
ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਦਾ ਸੰਬੰਧ
ਅਰਥਵਿਵਸਥਾ ਨਾਲ ਵੀ ਹੈ। ਜਲਵਾਯੁ
ਪਰਿਵਰਤਨ ਅਤੇ ਕੁਦਰਤੀ ਸਰੋਤਾਂ ਦੀ
ਘਟਦੀ ਉਪਲਬਧਤਾ ਨੇ ਖੇਤੀਬਾੜੀ, ਮੱਛੀ
ਪਾਲਣ ਅਤੇ ਹੋਰ ਉਦਯੋਗਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ
ਕੀਤਾ ਹੈ। ਸੋਕੇ ਅਤੇ ਹੜ੍ਹਾਂ ਵਰਗੀਆਂ
ਆਫ਼ਤਾਂ ਕਾਰਨ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋ
ਰਿਹਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਭੋਜਨ ਦੀਆਂ
ਕੀਮਤਾਂ ਵਧ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ
ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿਚ ਭੁਖਮਰੀ ਦਾ ਖਤਰਾ ਵਧ ਰਿਹਾ
ਹੈ। ਨਾਲ ਹੀ, ਪਾਣੀ ਦੀ ਕਮੀ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ
ਦੀ ਘਟਦੀ ਉਪਜਾਊ ਸ਼ਕਤੀ ਨੇ
ਖੇਤੀਬਾੜੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਅਰਥਵਿਵਸਥਾਵਾਂ
ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ
ਸੰਭਾਲ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਕੁਦਰਤੀ

ਸੰਦੀਪ ਕੁਮਾਰ
ਐਮ.ਸੀ.ਏ., ਐਮ.ਏ.
ਮਨੋਵਿਗਆਨ, ਰੂਪਨਗਰ
70098-07121
ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ USA

ਬੇਮੌਸ਼ਮੀ ਬਾਰਸ਼, ਸੋਕਾ ਅਤੇ
 ਤੁਢਾਨ ਵਰਗੀਆਂ ਕੁਦਰਤੀ
 ਆਫਤਾਂ ਦੀ ਤੀਬਰਤਾ ਵਧ ਰਹੀ
 ਹੈ, ਜੋ ਮਨੁੱਖੀ ਜੀਵਨ ਅਤੇ
 ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਭਾਗੀ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ
 ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ
 ਵਾਤਾਵਰਣ ਦੀ ਸੰਭਾਲ ਨਾ
 ਕੀਤੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਆਫਤਾਂ ਹੋਰ ਵੀ
 ਭਿਆਨਕ ਰੂਪ ਧਾਰਨ ਕਰ
 ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ
 ਇਲਾਵਾ, ਪ੍ਰਦੁਸ਼ਣ ਵੀ ਇੱਕ
 ਵੱਡੀ ਸਮੱਸਿਆ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ।
 ਹਵਾ, ਪਾਣੀ ਅਤੇ ਮਿੱਟੀ ਦਾ
 ਪ੍ਰਦੁਸ਼ਣ ਸਿਰਫ ਮਨੁੱਖਾਂ ਨੂੰ ਹੀ
 ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਸਮੁੱਚੇ ਜੀਵ-ਜਗਤ
 ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਗਰੜ ਅਤੇ ਸਿਖਾਂ ਦੀ ਦੂਸਰੀ
1849 ਦੀ ਜੰਗ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 29
ਮਾਰਚ, 1849 ਦਾ ਪੰਜਾਬ 'ਤੇ
ਕਬਜ਼ਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਿਖ
ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਚਰਚਾ
ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ ਸਮਾਜ
ਸ਼੍ਵਾਰ ਲਹਿਰਾਂ ਉਠੀਆਂ। ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ
ਸਿਖ ਮਰਿਯਾਦਾ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸ੍ਰੀ
ਗੁਰੂ ਸਿੰਘ ਸਭਾ ਲਹਿਰ, ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ,
ਚੌਫ ਖਾਲਸਾ ਦੀਵਾਨ, ਅਕਾਲੀ ਲਹਿਰ,
ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਖ ਸੰਘ, ਖਾਲਸਾ ਦਰਬਾਰ,
ਸ਼੍ਵੇਮਣੀ ਕਮੇਟੀ ਤੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਆਇ।
ਹਰੇਕ ਲਹਿਰ ਨੇ ਸ਼੍ਵੇਮਣੀ ਗੁਰਦੁਆਰਾ
ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਹੈਂਦ ਵਿਚ ਆਉਣ
ਤੁੱਕ ਆਪਣੀ ਯਥਾ-ਸ਼ਕਤੀ ਅਨੁਸਾਰ
ਧਰਮ ਅਤੇ ਸਿਆਸਤ ਦੇ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ
ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਇਆ। 'ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਖ ਸੰਘ'
ਦਾ ਸਿਖ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿਚ
ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਥਾਨ ਹੈ।

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਸੰਘ ਇਕ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਸੰਸਥਾ ਸੀ, ਜਿਹੜੀ ਬਾਬੀ ਸਿੱਖ ਜ਼ਿਥੇਬੰਦੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਦਾ ਆਰੰਭ 29 ਦਸੰਬਰ, 1919 ਨੂੰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਹੋਏ ਇਜ਼ਲਾਸ ਵਿਚ ਹੋਇਆ। ਇਹ ਇਜ਼ਲਾਸ ਇੰਡੀਆਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਮੁਸਲਿਮ ਸੰਘ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਇਜ਼ਲਾਸ ਦੇ ਸਮਾਨਾਂਤਰ ਸੀ। ਇਸ ਇਜ਼ਲਾਸ ਵਿਚ ਸਰਦੂਲ ਸੰਘ ਕਵੀਸ਼ਰ, ਹਰਚੰਦ ਸੰਘ ਲਾਇਲਪੁਰੀ ਵਿਦਿਆਕ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਧਾਨ ਸਰਦਾਰ ਬਹਾਦੁਰ ਗੱਜਨ ਸੰਘ, ਜੋ ਜਨ ਸਾਧਾਰਨ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਪਰ ਕਾਰਜਕਾਰਣੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਬਦਲ ਗਈ। ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸੰਘ ਜੀ ਇਕ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਸੰਘ ਦੀ ਚੌਣ ਅਕਤੂਬਰ 1920 ਦੇ ਲਾਹੌਰ ਇਜ਼ਲਾਸ ਵਿਚ ਹੋਈ। ਸੰਘ ਦੇ 21 ਜੁਲਾਈ 1921 ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ਾ ਵਸਤੂ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰਨ ਸਵਰਾਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ। ਭਾਵ ਦੇਸ਼ ਵਿਚ ਰਾਜਨੀਤਿਕ ਖੜਕਮੁਖਤਿਆਰੀ ਸ਼ਾਂਤਮੰਦੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਤਗੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪੰਥਕ ਏਕਤਾ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਕੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਵਾਦੀ ਭਾਵਨਾਂ ਨੂੰ ਉਜਾਗਰ ਕਰਨਾ। ਉਪਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਅਤੇ ਆਰਥਿਕ ਵਿਕਾਸ ਨੂੰ ਸੰਗਠਿਤ ਕਰਨਾ। ਮੈਂਬਰ 21 ਸਾਲਾ ਸਿੱਖ ਬਣ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਚੰਦਾ ਚਾਰ ਆਨੇ ਮਹੀਨਾ ਸੀ। ਕਾਰਜਕਾਰਣੀ ਵਿਚ 101 ਮੈਂਬਰ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ 80 ਮੈਂਬਰ ਲਾਏ ਗਏ, ਬਾਬੀ 21 ਮੈਂਬਰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਕੀਤੇ ਗਏ।

ਅਗਸਤ 1921 ਤੱਕ ਸੰਘ ਦੀਆਂ
ਇਕਾਈਆਂ: ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਲਾਹੌਰ,
ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ, ਲਾਇਲਪੁਰ, ਸਿਆਲਕੋਟ,
ਜੋਹਲਮ, ਫਿਰੋਜ਼ਪੁਰ, ਜਲੰਧਰ ਅਤੇ
ਹੁਸ਼ਿਆਰਪੁਰ ਬਣੀਆਂ। ਸੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ
ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੀ
ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ
ਚਿੰਨ੍ਹ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਹਿਣਣ ਦੀ ਪਾਬੰਦੀ
ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਧਾਰਮਿਕ
ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਸੁਧਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਰੱਖੀ। ਸੰਘ
ਨੇ ਇੰਡੀਅਨ ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਨਾਲ
ਨੇੜਲਾ ਸੰਪਰਕ ਬਣਾਈ ਰੱਖਿਆ। ਸੰਘ ਦੇ
ਦੱਸਰੇ ਇਜ਼ਲਾਸ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੱਧ
ਨੂੰ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ
ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇੰਡੀਅਨ
ਨੈਸ਼ਨਲ ਕਾਂਗਰਸ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਖਿਲਾਫ਼
ਕਮੇਟੀ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੰਘ ਨੇ ਵੀ ਨਾ-ਮਿਲਵਰਤਣ
ਲਹਿਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਸਵੈ-ਸੇਵਕ ਭੇਜਣੇ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ
ਦਿੱਤੇ। ਸੰਘ ਨੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ
ਕੀਤਾ ਕਿ ਨਾ-ਮਿਲਵਰਤਣ ਲਹਿਰ ਵਿਚ
10 ਹਜ਼ਾਰ ਸਵੈ-ਸੇਵਕ ਸਿੱਖ ਸ਼ਾਮਲ
ਹੋਣ। ਇਸ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਲਹਿਰ ਵਿਚ
ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕੌਮੀ ਝੰਡੇ ਦੇ ਪੀਲੇ
ਰੰਗ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਪਛਾਣ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨੂੰ
ਜਾਪਾਂ ਚੈਹੇ ਲਾਵੇਗਾ।

ਸ਼੍ਰੀਮਲ ਕਾਤਾ ਜਾਵਹਿਗਾ।
 ਨਨਕਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਖੂਨੀ ਸਾਕੇ
 ਵਿਚ ਮੰਹਤ ਦੇ ਭਾਡੇ ਦੇ ਗੁੰਡਿਆਂ ਨੇ 150
 ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਕਤਲੇਅਮਾ ਕੀਤਾ। ਸੰਘ ਨੇ
 ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ।
 ਦਰਬਾਰ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਤੌਸੇਖਾਨੇ

ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਸੰਘ (1919-1933)

ଶିଖ ରାଜନୀତିକ ସିଦ୍ଧାଂତ

ਦੀਆਂ ਚਾਈਆਂ 'ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਸੰਘ ਨੇ ਹੋਸ਼ ਇਕੱਤਰਤਾਵਾਂ ਕੀਤੀਆਂ। ਸੰਨ 1923 ਵਿਚ ਨਾਭਾ ਦੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਰਿਪੁਦਮਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਗੱਦੀ ਛੱਡਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ। ਸੰਘ ਨੇ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਇਸ ਨਾਜ਼ਾਇਜ਼ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਸੰਘ ਨੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿਚ ਆਈਆਂ ਫਿਰਕ੍ਤ ਭਾਵਨਾਵਾਂ 'ਤੇ ਚਿੱਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਈ। ਫਿਰਕ੍ਤ ਨਮਾਇਂਦਗੀ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ।

10 ਅਕਤੂਬਰ, 1927 ਨੂੰ ਸੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਲ ਸਭਾ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਨਮਾਇੰਦਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਫਰਵਰੀ 1928 ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਸਰਬ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੱਘ, ਸਰਦਾਰ ਬਹਾਦੁਰ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੱਘ, ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੱਘ, ਗਿਆਨੀ ਸ਼ੇਰ ਸਿੱਘ, ਅਮਰ ਸਿੱਘ ਝਬਾਲ ਅਤੇ ਮੰਗਲ ਸਿੱਘ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਏ। ਮੰਗਲ ਸਿੱਘ ਜੀ ਨੂੰ ਮੌਤੀ ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਣਨਗੀ ਹੇਠ ਬਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵਿਸਥਾਰ ਯੋਜਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ। ਜੋ ਅਗਸਤ 1928 ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਹੋਈ, ਜੋ ਨਹਿਰ ਰਿਪੋਰਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣੀ ਗਈ। ਸੰਘ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਸਥਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੱਘ ਨੇ 22

ਅਕਤੂਬਰ 1928 ਨੂੰ ਗੁਜਰਾਂਵਾਲਾ ਵਿਖੇ
 ਸੰਘ ਦੇ ਸਾਲਾਨਾ ਇੱਜਲਾਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ
 ਕਿ ਇਹ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸਵੈ-ਮਾਣ ਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼
 ਹੈ ਕਿ ਸੰਪੂਰਨ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੀ ਥਾਂ ਤੋਂ
 ਬੁਦਖ਼ਤਿਆਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।
 ਨਹਿੰਦੇ ਰਿਹਿਰਟ ਨੇ ਵੱਖਰੇ ਵੈਟਰਾਂ ਨੂੰ
 ਸਵਿਕਾਰ ਕੇ ਫਿਰਕਾਪਸਤੀ ਦੀ ਨੀਂਹੀ ਰੱਖੀ
 ਹੈ। ਸੰਘ ਨੇ ਬਹੁ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ
 ਨਾਲ ਸੰਯੁਕਤ ਵੈਟਰ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਦੀ
 ਵਰਕਾਲਤ ਕੀਤੀ।

ਜੇਕਰ ਭਾਈਚਾਰਕ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਿਤਾ ਬਣਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀਟਾਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕੋ ਜਿਹਾ ਅਨੁਪਾਤ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਵਿਚ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਨਹਿਰੂ ਰਿਪੋਰਟ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਖੜਕ ਸਿੱਖ ਨੇ ਸੰਪਤੀਆਂ ਅਕਡੂਬੂਰ 1929 ਦੇ ਇਜਲਾਸ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਅਗਲੇ ਇਜਲਾਸ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ

ਨਾ ਲੈਣ ਦੀ ਤਜਵੀਜ਼ ਰੱਖੀ। ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਇਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਮਹਾਤਮਾ ਗਾਂਧੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਂਗਰਸੀ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਵੀ ਜ਼ੋਰ ਪਾਇਆ ਕਿ ਸਿੱਖ ਕਾਂਗਰਸ ਦੇ ਇਜ਼ਲਾਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਨਾ ਹੋਣ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਲਾਹੌਰ ਵਿਚ ਕਾਂਗਰਸ ਦੀ ਹੋਈ ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਨਹਿਰੂ ਰਿਪੋਰਟ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਭਰੋਸਾ ਦਿਵਾਇਆ ਕਿ ਸਿੱਖਾਂ ਅਤੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

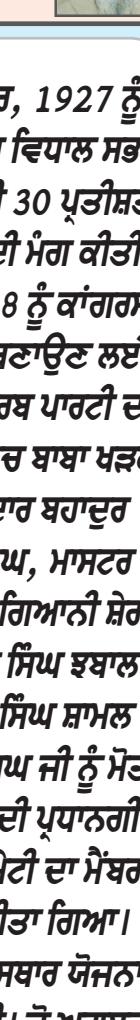
ਸਿੰਘ ਨੇ 6 ਮਾਰਚ, 1930 ਨੂੰ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਨਾਗਰਿਕ ਅਵਗਿਆ ਲਹਿਰ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ। ਮਾਸਟਰ ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਾਵਰ ਤੋਂ ਗਿਫ਼ਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਸੁਧਾਰਾਂ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਜਾਣਣ ਲਈ ਲੰਡਨ ਵਿਚ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਹਿਲੀ ਗੱਲ ਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਦਾ ਵਿਹੜੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪਰ 5 ਮਾਰਚ, 1931 ਨੂੰ ਗਾਂਧੀ ਇਰਵਨ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਾਂਗਰਸ ਦੂਸਰੇ ਗੱਲ ਮੇਜ਼ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਿਚ ਸਹਿਮਤ ਹੋਈ। ਸਿੰਘਾਂ ਦੀਆਂ 17 ਮੰਗਾਂ ਨੂੰ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਂਗਰਸ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਜੋ ਕਾਨਫਰੰਸ ਵਿਚ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕੌਮੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ

ਸਥਾਪਨਾ, ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਫਿਰ੍ਕ ਸੰਤਲਨ
ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਮੰਡਰੀ ਮੰਡਲ
ਅਤੇ ਲੋਕ ਸੇਵਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ
ਤੀਜੀ ਹਿੱਸੇਦਾਰੀ। ਬਿਨਾਂ ਸੀਟਾਂ ਦੇ ਰਾਖਵੇਂ
ਕਰਨ ਦੇ ਸਾਝੇ ਵੈਟਰ, ਮਸਲਿਮ
ਇਲਾਕਿਆਂ ਨੂੰ ਸਰਹੱਦੀ ਸੁਬੰਧ ਵਿਚ
ਤਬਦੀਲ ਕਰਨਾ। ਭਾਰਤੀ ਉੱਚ ਅਤੇ
ਹੇਠਲੇ ਸਦਨਾਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਲਈ 5
ਪਤੀਸ਼ਤ ਹਿੱਸਾ। ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਡਰੀ ਮੰਡਲ
ਵਿਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਇਕ ਸਿੱਖ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ
ਕਰਨਾ। ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ
ਭਾਸ਼ਾ ਬਣਾਉਣਾ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ।

ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ 16 ਅਗਸਤ, 1932 ਨੂੰ ਕਮਿਊਨਲ ਐਵਾਰਡ ਸਕੀਮ ਵੱਲੋਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਸਿੱਖਿਦ 18.85 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸਿੱਖ ਨੇ ਇਸ ਦਾ ਸਥਤ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਸਲਮਾਨਾਂ ਨੂੰ 50-42 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਸੀਟਾਂ ਦਾ ਭਰੋਸਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਸਿੱਖ ਨੇ 24 ਜੁਲਾਈ 1932 ਨੂੰ ਲਾਹੌਰ ਵਿਖੇ ਮਹਾਰਾਜਾ ਹਣਜੀਤ ਸਿੱਖ ਦੀ ਸਮਾਧ ਤੋਂ ਹੋਏ ਸੰਮੇਲਨ ਵਿਚ ਇਸ ਪਸੱਤਾਵ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿਚ 16 ਮੈਂਬਰੀ ਕਮੇਟੀ ਬਣਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਨਵਾਂ ਸੰਗਠਨ 'ਖਾਲਸਾ ਦਰਬਾਰ' ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ। ਸਿੱਖ ਰਾਏ ਦੇ ਸਾਰੇ ਵਰਗਾਂ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਮਿਊਨਲ ਐਵਾਰਡ ਸਕੀਮ ਵਿਰੁੱਧ ਚਲਾਏ ਗਏ ਅੰਦੋਲਨ ਦੀ

ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੰਘ 'ਪਵਾਨਾ'
ਕੈਲੋਫੇਰਨੀਆ (ਯੂ.ਐਸ.ਏ.)
510-415-9377

ਪੰਜਾਬ ਮੇਲਾ USA

10 ਅਕਤੂਬਰ, 1927 ਨੂੰ
ਸੰਘ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਲ ਸਭਾ
ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ 30 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ
ਨੁਮਾਈਂਦਗੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ।
ਫਰਵਰੀ 1928 ਨੂੰ ਕਾਂਗਰਸ
ਨੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ
ਟਿੱਲੀ ਵਿਥੇ ਸਰਬ ਪਾਰਟੀ ਦੀ
ਇਕੱਤਰਤਾ ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਖੜਕ
ਸਿੰਘ, ਸਰਦਾਰ ਬਹਾਦੁਰ
ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ, ਮਾਸਟਰ
ਤਾਰਾ ਸਿੰਘ, ਗਿਆਨੀ ਸ਼ੇਰ
ਸਿੰਘ, ਅਮਰ ਸਿੰਘ ਝਬਾਲ
ਅਤੇ ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਸ਼ਾਮਲ
ਹੋਏ। ਮੰਗਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੂੰ ਮੌਤੀ
ਲਾਲ ਨਹਿਰੂ ਦੀ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ
ਹੇਠ ਬਣੀ ਕਮੇਟੀ ਦਾ ਮੈਂਬਰ
ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।
ਕਮੇਟੀ ਨੇ ਵਿਸਥਾਰ ਯੋਜਨਾ
ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ। ਜੋ ਅਗਸਤ
1928 ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ
ਹੋਈ, ਜੋ ਨਹਿਰੂ ਰਿਪੋਰਟ ਵਜੋਂ
ਜਾਣੀ ਗਈ।

ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ 16 ਅਕਤੂਬਰ
 1933 ਨੂੰ 'ਕੇਂਦਰੀ ਸਿੱਖ ਸੰਘ' ਅਤੇ
 'ਖਾਲਸਾ ਦਰਬਾਰ' ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਇਜ਼ਲਾਸ
 ਹੋਇਆ; ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੰਤਵ ਇਕ ਹੀ ਸੀ।
 ਇਸ ਲਈ 'ਖਾਲਸਾ ਦਰਬਾਰ' ਨੂੰ ਸੌਂਪ
 ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਸੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ
 ਕਾਲ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਰਾਜਨੀਤੀ ਸੰਘਰਸ਼ ਨੂੰ
 ਵੱਡਾ ਹਲਾਗਾ ਦਿੱਤਾ।

ਮਾਂ ਬਨਾਮ ਮਦਰ

ਸਤਵੀਰ ਸਿੰਘ
ਸਾਹੀਆਂ

92569-73526

ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ USA

ਜੀ ਦੇ ਬੇਟੇ ਨੇ ਚੁੱਕਿਆ। ਬੇਟਾ ਬੋਲਿਆ,
“ਮੈਂ ਸਾਡੀਲ ਤੋਂ ਮੈਰੇ ਪਾਸ ਹੈ ਅੰਤ ਮੰਮੀ ਜੀ
ਕਹੀ ਅੰਤ ਪੇ ਹੈ”। ਕਲਸਟਰ ਸਕਵੀਂ ਮੁਸੀਏ
ਸਾਬ ਡਾਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੁਝ

ਗੁਰਮੀਤ ਸਿੰਘ ਪਲਾਹੀ
ਮੋਬਾਈਲ : 98158-02070
ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ USA

ਜ ਦੋ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ
ਦੀਆਂ ਚੌਣਾਂ ਆਉਂਦੀਆਂ ਹਨ,
ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਨੇਤਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁੱਦਿਆਂ,
ਮਸ਼ਲਿਆਂ, ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਹੋਏ
ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਪਰ
ਫਿਰ ਚੁੱਪ ਧਾਰ ਲੈਂਦੇ ਹਨ।

ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਿਆਵਾਂ ਦੇ ਪਾਣੀਆਂ ਦਾ
 ਮਸਲਾ ਹੋਵੇ, ਭਾਖੜਾ ਨੰਗਲ ਡੈਮ ਚੌ
 ਪਾਣੀ ਛੱਡਣ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੋਵੇ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ
 ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਸੌਪਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ, ਨਸ਼ਿਆਂ
 ਦੀ ਭਰਮਾਰ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਚੰਚ ਵੱਧ ਕਰੀ
 ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਾ ਭਕਦਾ ਮਸਲਾ ਹੋਵੇ,
 ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਫਸਲਾਂ ਦਾ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ
 ਸਮਰਥਨ ਮੁੱਲ ਦੇਣ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇ ਜਾਂ
 ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਖੱਤ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਲਈ
 ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਜਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ
 ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਦੇਣ ਦਾ ਮਸਲਾ ਹੋਵੇ, ਇਸ
 ਸੰਬੰਧੀ ਚਰਚਾ, ਬਿਆਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰਕੇ
 ਸਿਆਸੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਢੁੱਠਾਂ ਵਾਲੇ ਨੇਤਾਂ
 ਆਪਣੇ ਮਨ ਦਾ ਗੁਬਾਰ ਕੱਢਦੇ ਹਨ,
 ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਨਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਫਿਰ ਮੂੰਹ
 ਸੀਓਂ ਲੱਦੇ ਹਨ।

ਕੇਂਦਰ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਕੋਈ ਧੱਕਾ ਕਰਦਾ
ਹੈ, ਆਪਣੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ, ਅਸ਼ਲਾਂ
ਅਤੇ ਤਾਕਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੀ ਬਿੱਲੀ ਝਾਕ
ਚੁਹੈ ਉਹ ਚੰਗਾ ਜਾਂ ਮਾੜਾ, ਸਿੱਧਾ ਜਾਂ
ਵਿੰਗਾ ਬਿਆਨ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਚੰਮ ਬਚਾਉਣ
ਖਾਤਰ ਦਾਗ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਪਣੇ-
ਆਪ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖ਼ੂ ਹੋ ਗਿਆ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦੇ
ਹਨ। ਕੀ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ੀ ਚੁੱਪੀ
ਨਹੀਂ? ਕੀ ਇਹ ਵੇਂਟਾਂ ਬਟੋਰਨ ਜਾਂ ਕੁਰਸੀ
ਹਥਿਆਉਣ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਦਾਅ-ਪੇਚ
ਨਹੀਂ?

ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਵਿਡਕਰਿਆਂ, ਮਸਲਿਆਂ
ਸੰਬੰਧੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕਦੇ-ਕਦੇ ਦਿਲ ਦੀ
ਭੜਾਸ ਕੱਢਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਉਹ ਕਦੇ ਪੰਜਾਬ
ਦੀ ਬਦਲ ਰਹੀ “ਜਨਸੰਖਿਆ ਤਸਵੀਰ”,
ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਲੱਗ ਰਹੇ ਨੂੰਗੇ,
ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬੋਲੀ ਨੂੰ ਅਣਗੋਲਿਆਂ ਕਰਨ
ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਨੂੰ ਖੋ ਜਾਣ ਬਾਰੇ
ਕੁਝ ਬੋਲਣਾ ਤਾਂ ਦੂਰ, ਕੁਸਕਦੇ ਤੱਕ ਨਹੀਂ
ਹਨ।

ਸ਼ਹਿਰ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਹੈ, ਪੰਜਾਬ
ਦੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਇਹ ਪੰਜਾਬ
ਦਾ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਪਿਛਲੇ ਕਈ
ਦਹਾਕਿਆਂ ਤੋਂ ਕੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਚੰ
ਰਲੇਂਵੇ ਲਈ ਕਿਸੇ ਧਿਰ ਨੇ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ?
ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦਰਜਨਾਂ ਪਿੰਡਾਂ ਨੂੰ

ਉਜਾੜ ਕੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ।
ਇਹ ਸਾਰੇ ਪਿੰਡ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਦੇ ਪਿੰਡ
ਸਨ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜ਼ਮੀਨ
ਹਥਿਆਈ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਜਾੜੇ
ਉਪਰੰਤ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮੁੜ-ਵਸੇਬੇ ਲਈ ਕਿੰਨੇ
ਕੁ ਸਿਪਾਲ੍ਹ ਹਥੇ?

ਸਿਤਮ ਦੇਖੋ ! ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਵਿਗਸਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦਾ ਨਾਮ ਬਚਲਣ ਲਈ ਤੇ ਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹਰਿਆਣਾ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਰੱਖਣ ਦੀ ਮੰਗ ਪੰਜਾਬ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਯਨੀਅਨ ਦੇ ਪ੍ਰਾਪਨ ਵੱਲੋਂ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਕਿਸ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ? ਸ਼ਵਾਨ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੇ ਦਬਾਅ 'ਚ

ਇਹ ਮੰਗ ਵਾਪਸ ਲੈਣੀ ਪਈ। ਪਰ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਹਥਾਉਣ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਬੇਰੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਕਿੱਥੋਂ ਘੜੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ?

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ 'ਚ ਯੂ.ਪੀ., ਐੱਮ.ਪੀ., ਬਿਹਾਰ ਅਤੇ ਜੰਮ੍ਹ ਕਸ਼ਮੀਰ ਤੋਂ ਲੋਕ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਲਈ ਆਉਂਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖੇਤੀ ਅਤੇ ਇੰਡਸਟਰੀ ਖੇਤਰ ਦੀ ਲੋੜ ਵੀ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਸ ਢੰਗ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੋਰੜਾਂ ਰੁਪਏ, ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਆਪਣੇ ਗਜ਼ਾਂ ਨੂੰ, ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ, ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਅਧਿਕ ਪੱਧਰ ਵਿੱਚੋਂ ਵੀ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਜ਼ਰੂਰੀ

ਜ਼ਮੀਨਾਂ ਜਾਂ ਰਿਹਾਇਸ਼ੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਖਰੀਦ
ਕੇ ਪੱਕਾ ਵਸੇਬਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ
ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਨੂੰ ਬੇਰੰਗ ਕੀਤਾ
ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ; ਕੀ ਇਸ ਪਿੱਛੇ ਕੋਈ ਖਾਸ
ਮੰਤਵ ਨਹੀਂ ਹੈ?

ਇਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਵਿਚ ਕਈ
ਇਹੋ-ਜਿਹੇ ਹਨ, ਜਿਹੜੇ ਅਪਰਾਧ ਕਰਕੇ
ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਿਆਂ ਤੋਂ ਭੱਜਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ
ਨੂੰ ਇੱਥੇ ਖੜਾਂ, ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ ਅਤੇ ਮਜ਼ਦੂਰ
ਬਸਤੀਆਂ 'ਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਮਿਲਦੀ ਹੈ।
ਸਿੱਟਾ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਜ਼ਰਮ ਗਾਡ ਵੱਧਦਾ ਹੈ।

ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਧਰਨੇ
 ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਬਾਹਰੋਂ ਆਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਪੱਕੀ
 ਰਿਹਾਇਸ਼ ਦੇਣ, ਪਲਾਟ ਜਾਂ ਜਾਈਦਾਦ
 ਖਰੀਦਣ ਉੱਤੇ ਰੋਕ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਮੰਗ
 ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਕਦੇ
 ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬੀ ਪੰਜਾਬੋਂ
 ਪਵਾਸ ਕਰ ਜਾਣਗੇ ਤੇ ਬਾਹਰਲੇ ਸੁਭਿਆਂ
 ਦੋਂ ਲੋਕ ਇੱਥੇ ਆ ਕੇ ਪੱਕਾ ਵਸੇਂਗਾ ਕਰਕੇ,
 ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਅਤੇ ਬੋਲੀ ਉੱਤੇ
 ਫੱਡਾ ਹਮਲਾ ਕਰਨਗੇ।

ਕੀ ਕਦੇ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ
ਧਿਰ ਨੇ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਸਰਕਾਰੀ ਨੌਕਰੀਆਂ
ਜਾਂ ਵੱਡੇ ਉਦਯੋਗਾਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਨੌਜਵਾਨਾਂ
ਲਈ 100 ਫੀਸਦੀ ਨੌਕਰੀਆਂ ਦੇਣ ਦੀ
ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ?

ਹੈਰਾਨੀ ਤੋਂ ਇਹ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ
ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵੱਡੇ ਸਰਕਾਰੀ ਅਹੁਦੇ
ਪੰਜਾਬੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ “ਬੁੰਧੀਮਾਨ”,
“ਸਿਆਣੇ” ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਬਖਸ਼ੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ,
ਪੰਜਾਬ ਪਲਿਉਸ਼ਨ ਕੰਟਰੋਲ ਬੋਰਡ ਦੇ
ਚੇਅਰਮੈਨ ਦਾ ਅਹੁਦਾ, ਪੰਜਾਬ ਹਿਊਮਨ
ਗਾਈਟਸ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦੇ ਅਹੁਦੇ
ਸਮੇਤ ਕਈ ਹੋਰ ਅਹੁਦੇ ਬਾਹਰਲਿਆਂ ਨੂੰ
ਬਖਸ਼ੇ ਗਏ। ਇਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਸਕੂਲ
ਸਿੱਖਿਆ ਬੋਰਡ ਦੇ ਚੇਅਰਮੈਨ ਦਾ ਅਹੁਦਾ
ਵੀ। ਕੀ ਪੰਜਾਬ ’ਚ “ਬੁੰਧੀਮਾਨ, ਸਿਆਣੇ,
ਚਿੰਤਕ, ਮਾਹਰ” ਮੁੱਕ ਗਏ ਹਨ? ਕੀ
ਸੱਚਮੁੱਚ ਉਹ ਸਿਆਣੇ ਨਹੀਂ, ਨਿਤਾਣੇ ਹੋ
ਗਏ ਹਨ? ਉਹ ਸੱਚ-ਹੱਕ ਖਾਤਰ ਬੈਲਣੇ
ਵੀ ਰਹਿ ਗਏ ਹਨ?

ਪੰਜਾਬ ਹਿਤੀ ਬਹੁਤੀਆਂ ਸੰਸਥਾਵਾਂ
ਬਣੀਆਂ ਹਨ, ਬਹੁਤ ਬਣ ਵੀ ਰਹੀਆਂ ਹਨ
: ਚੇਤਨਾ ਮੰਚ, ਚਿੰਤਕ ਮੰਚ, ਜਾਗਰੂਤੀ
ਮੰਚ, ਲੇਖਕ ਮੰਚ, ਮਨੁੱਖੀ ਅਧਿਕਾਰ ਮੰਚ
ਤੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਕਿੰਨੇ ਹੋਰ ? ਪਰ ਲਗਭਗ
ਸਭ ਬਖਰਾਂ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹਨ। ਸਾਂਝਾ
ਪਲੇਟਫਾਰਮ ਉਸ ਹਾਲਤ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ 'ਚ
ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਉਸਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ, ਜਦੋਂ
ਪੰਜਾਬ ਲੰਟਿਆ, ਕੁੱਟਿਆ ਅਤੇ ਤਬਾਹ
ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ! ਕੀ ਅਸਲ ਵਿਚ ਹੀ
ਪੰਜਾਬ, ਸਿਆਲੇ ਲੋਕਾਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਹੋ
ਗਿਆ ਹੈ ?

ਪੰਜਾਬ ' ਚ ਛੁੱਟੀਆਂ ' ਚ ਸਮਰ-ਕੈਂਪ

ਦੌਰਾਨ ਤੇਲਗੂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀ ਆਨਲਾਈਨ ਪੜ੍ਹਾਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਪਿੱਛੇ ਕੀ ਮਨਸ਼ਾ ਹੈ ? ਕੀ ਇਹ ਕੇਂਦਰ ਵੱਲ ਆਪਣੇ ਆੜੀ ਚੰਦਰ ਬਾਬੂ ਨਾਇਕ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਤਰਕੀਬ ਤਾਂ ਨਹੀਂ ?

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ
ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ 'ਚ ਵਾਰੋ-
ਵਾਰੀ ਸਿਰ ਪੜਾਇਆ ਜਾਏਗਾ। ਕੀ
ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ
ਪੁੱਛਿਆ ਹੈ ਕਿ ਖੇਤਰੀ ਭਾਸ਼ਾ ਪੰਜਾਬੀ
ਕਿਹੜੇ ਸੂਬੇ 'ਚ ਕਦੋਂ ਪੜਾਈ ਜਾਣੀ ਹੈ ?
ਜਾਂ ਕਦੋਂ ਸੌਚਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਪਣੇ ਸੂਬੇ ਵਿਚ
ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ,
ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲਣ 'ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ
ਸਜ਼ਾਵਾਂ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲਾਂ ਅਤੇ
ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ
ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੇ ਵੈਰੀਅਂ
ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਿਜਿੱਠਾ ਹੈ ? ਬਣਦਾ ਤਾਂ
ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ, ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ
ਪੰਜਾਬੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੀ
ਪ੍ਰਭੁਲਤਾ ਖਾਤਰ ਦੱਖਣੀ ਰਾਜਾਂ ਵਾਂਗਰ
ਨਵੀਂ ਸਿੱਖਿਆ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰੇ, ਜਦਕਿ
ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬੁੱਧੀਜੀਵੀ ਵਰਗ, ਇਸ ਗੱਲ
ਦੀ ਮੰਗ ਲਗਾਉਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਫਿਰ
ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਇਸ ਨੀਤੀ ਨੂੰ ਪਿਛਲੇ
ਦਰਵਾਜ਼ਿਓਂ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਇਹ ਪੰਜਾਬ
ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਯੋਨਿਆ ਹੈ ?

ਲੇਖਕਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਕੀ ਬਾਕੀ ਪੜ੍ਹੇ-
ਲਿਖੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ ਹੈ ?
ਅੱਠਵੀਂ, ਦਸਵੀਂ ਦੀਆਂ ਬੋਰਡ
ਪੰਜਾਬੀਆਵਾਂ 'ਚ ਕਾਫੀ ਵਿਦਿਆਰਥੀ
ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਸ਼ੇ 'ਚ ਫੇਲ੍ਹੁ ਹੋਏ ਹਨ। ਕਾਰਨ ?
ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਦੀ ਸਕੂਲਾਂ 'ਚ
ਕਮੀ ਹੈ। ਕਈ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਇਹੋ-ਜਿਹੋ
ਹਨ, ਜਿਥੋਂ ਛੇਵੀਂ ਤੋਂ ਅੱਠਵੀਂ ਤੱਕ ਜਮਾਤਾਂ
ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਾਉਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ
ਅਧਿਆਪਕ ਹੈ, ਸਾਈਂਸ ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ
ਦਾ। ਪਰ ਪੰਜਾਬੀ ਅਧਿਆਪਕ ਹੈ ਹੀ
ਨਹੀਂ। ਕੀ ਇਹ ਮਾਂ-ਬੋਲੀ ਨਾਲ ਵਿਤਕਰਾ
ਨਹੀਂ ? ਪੰਜਾਬ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ
ਬਣਿਆ ਪੰਜਾਬੀ ਸੁਧਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਹਰ ਸਕੂਲ
'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਅਧਿਆਪਕ ਕਿਉਂ
ਨਹੀਂ ? ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦਫ਼ਤਰਾਂ 'ਚ ਸਿਰਫ਼
ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ?
ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ
ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ? ਜਦਕਿ ਪੰਜਾਬ ਤੇ
ਹਰਿਆਣਾ ਹਾਈਕੋਰਟ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵੱਲੋਂ
ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ 'ਚ ਪੰਜਾਬੀ ਬੋਲੀ
ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 117 ਪੰਜਾਬੀ
ਸਟੈਨਗਾਫਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੇਸ਼ਟਾਂ ਮੰਗੀਆਂ
ਗਈਆਂ। ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਉਂ
ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ? ਕਿਸ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ
ਨਾਲ ਇਹ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ ? ਸੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ
ਦਲ (ਬ), ਅਕਾਲੀ-ਭਾਜਪਾ ਦੀ ਰਸ਼ਟਰੀ

ਸਰਕਾਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਰਿਹਾ। ਇਲਾਕਾਈ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਤਰਜਮਾਨੀ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਪਰ ਉਹ ਸਦਾ ਹੀ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਲੈਣ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਨਾਲ ਹੋਏ ਵਿਤਕਰਿਆਂ ਸੰਬੰਧੀ ਆਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਲਈ, ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਆਵਾਜ਼ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਬਣਿਆ?

ਪੰਜਾਬ ਵਿਚੋਂ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ
ਲਈ ਕਦੇ ਵੀ ਕੋਈ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਜਾਣ
ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਕਦੇ ਪੰਜਾਬੀ
ਯਨੀਵਰਸਿਟੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ
ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ,
ਉੱਥੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ ਗ੍ਰੈਨ੍ਡੇਟ ਕੋਰਸਾਂ ਚੰ
ਹਟਾਏ ਜਾਣ ਦਾ ਯਤਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਕਦੇ
ਦੁਰਦਰਸ਼ਨ ਜਲੰਧਰ ਚੰ ਪੰਜਾਬੀ ਪ੍ਰੋਗਰਾਮਾਂ
ਨੂੰ ਪਿੱਛੇ ਸੁੱਟਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਦੁਰਦਰਸ਼ਨ
ਜਲੰਧਰ, ਜੋ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬੀ,
ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੋਂ
ਪਸਾਰ ਲਈ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅੱਜ
ਇਸ ਨੂੰ ਗੁਰਿਣ ਲੰਗਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।
ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਅਫਸਰਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ। ਨਵੇਂ
ਪ੍ਰੋਗਰਾਮ ਨਹੀਂ ਬਣ ਰਹੇ। ਬਸ ਢੰਗ-
ਟਾਪਾਊ ਕੰਮ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹੋ ਹਾਲ
ਜਲੰਧਰ ਰੇਡੀਓ ਆਕਾਸ਼ਵਾਣੀ ਦਾ ਹੈ, ਜੋ
ਕਦੇ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਜਾਨ ਹੋਇਆ ਕਰਦਾ
ਸੀ। ਕੀ ਕਦੇ ਕਿਸੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਨੇ
ਇਸਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲਿਆ।

ਇਹ ਤਾਂ ਕੁਝ ਉਹ ਗੱਲਾਂ ਹਨ, ਜੋ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਅਤੇ ਚਿੰਤਨ ਦੀਆਂ ਹਨ। ਪਰ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਅਸਲ ਦਿੱਖ ਬਦਲ ਗਈ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪਿੰਡਾਂ ਦੋਂ “ਮੱਥ” ਗਾਇਬ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਆਪਸੀ ਮੇਲ-ਮਿਲਾਪ, ਭਾਈਚਾਰਾ ਭਤਮ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਨੇ ਪੰਚਾਇਤੀ ਯੜ੍ਹਬੰਦੀਆਂ ਵੱਡੀਆਂ ਕਰਕੇ ਨਿਪਟਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਂਥੁ ਵੀ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਲੋਕ ਪਿੰਡ ਛੱਡ ਕੇ ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਚਾਲੇ ਪਾ ਰਹੇ ਹਨ ਜਾਂ ਸ਼ਹਿਰਾਂ ਵੱਲ ਵਹੀਂ ਘੱਟ ਰਹੇ ਹਨ। ਹਾਲਾਤ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਸਰਕਾਰੀ ਸਕੂਲਾਂ ਚੰ ਨਵੀਆਂ ਗਠਿਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਕੂਲ ਮੈਨੌਜਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀਆਂ ਲਈ ਸਥਾਨਕ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚੋਂ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਲਈ 12 ਪੰਜਾਬੀ ਨਮਾਇਂਦੇ ਵੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਹੇ। ਪਵਾਸੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਮਾਪੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਚੰ “ਭਰਤੀ” ਕਰਨ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਇੱਕ ਇਹੋ-ਜਿਹਾ ਸੰਕੇਤ ਹੈ, ਜੋ ਵੱਡੀ ਚਿੰਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ। ਫਗਵਾੜਾ ਸ਼ਹਿਰ ਦੇ ਇਕ ਲਾਗਲੇ ਪਿੰਡ ‘ਸਰਕਾਰੀ ਮਿਡਲ ਸਕੂਲ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ 70 ਹੈ। ਇਕ ਸਾਇੰਸ ਅਧਿਆਪਕ ਹੈ। ਸਮਾਜਿਕ ਸਿੱਖਿਆ, ਪੰਜਾਬੀ, ਹਿੰਦੀ, ਪੀ.ਟੀ.ਆਈ., ਆਰਟ ਕਰਾਫਟ ਦੀਆਂ ਪੋਸਟਾਂ ਖਾਲੀ ਹਨ। 70 ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਵਿਚੋਂ 64 ਬੱਚੇ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਅਤੇ 6 ਸਥਾਨਕ

ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਹਨ, 6 ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਵਿਚੋਂ
ਪੰਥੰਪਕ ਕਮੇਟੀ ਲਈ 12 ਮਾਪੇ ਕਿੱਥੋਂ
ਲੈਂਭਣ? ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਵਾਸੀ ਬੱਚੇ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ
ਮਾਪੇ ਸਾਲ ਚੌ ਦੇ-ਤਿੰਨ ਵਾਰ ਆਪਣੇ-
ਆਪਣੇ ਸੂਬੇ ਚੌ ਦੋ ਜਾਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ
ਲਈ ਬੱਚੀਆਂ ਸਮੇਤ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਉਦੋਂ
ਸਕੂਲ ਦੀਆਂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੰਥੰਪਕ ਕਮੇਟੀਆਂ
ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸਰਕਾਰੀ ਨਿਯਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ
ਕਿਵੇਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

ਪਿੰਡਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸਮਾਜਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ
ਵੀ ਪੁੱਠੋਂ ਗੇੜ ਚ ਹੈ। ਰਿਸ਼ਤਦਾਰੀਆਂ,
ਸੁੰਗੜ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ,
ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ, ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਉੱਤੇ
ਆਪਣੀ ਮਾਂ-ਬੇਲੀ ਨਾਲੋਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ
ਸਿੱਖਣ ਦਾ ਸ਼ੇਕ ਵਧਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ,
ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਇਲਟਸ ਪਾਸ ਕਰ ਕੇ,
ਪਾਸਪੋਰਟ ਬਣਾ ਕੇ, ਵਿਦੇਸ਼ਾਂ ਵੱਲ ਵਹੀਗਾਂ
ਘੱਤ ਰਹੇ ਹਨ। ਇਹ ਰੁਝਾਨ ਕੁਝ ਸਮਾਂ
ਭਾਵੇਂ ਘਟਿਆ, ਪਰ ਨਿਰੰਤਰ ਜਾਗੀ ਹੈ।
ਪੰਜਾਬ ਦੀਆਂ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀਆਂ,
ਕਾਲਜਾਂ, ਪ੍ਰੈਫੇਸ਼ਨਲ ਕਾਲਜਾਂ ਵਿਚ ਵਡੀ
ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਦੁਜੇ ਸੂਬਿਆਂ ਦੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀ,
ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੱਧ ਗਿਣਤੀ ਚ
ਦਾਖਲਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਹ ਵੀ ਖਾਸ ਕਰਕੇ
ਪੋਕੈਸ਼ਨਲ ਕੋਰਸਾਂ ਵਿਚ।

ਇਹੋ ਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਦਾ
ਭਰਿੱਖ ਆਖਰ ਹੈ ਕੀ? ਕੌਂਡ ਫੜੇਗਾ
ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਾਂਹ? ਜਦੋਂ ਕਿ
ਸਿਆਸਤਦਾਨ, ਸਮਾਜ ਸੇਵਾ ਛੱਡ ਚੁੱਕੇ
ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਵੋਟ
ਹਥਿਆਇਆ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਬੇਤੀ ਖੇਤਰ ਸੰਕਟ 'ਚ ਹੈ।
 ਵੱਡੀਆਂ ਹਾਈਵੇ ਸੜਕਾਂ ਬਣਾ ਕੇ ਪੰਜਾਬ
 ਦੀ ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ, ਸਰਕਾਰੀ ਕਬਜ਼ੇ
 'ਚ ਨਹੀਂ, ਕਾਰਪੋਰੇਟੀ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਕੀਤੀ ਜਾ
 ਰਹੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਿਰਫ਼ ਨਿੱਜੀ ਅਤੇ
 ਵਪਾਰਕ ਹਿੱਤਾਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
 ਫਿਰ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਿਸਾਨ ਕਿੱਥੇ ਜਾਏਗਾ?
 ਕੀ ਉਹ ਮਜ਼ਦੂਰ ਬਣੇਗਾ? ਇਨ੍ਹਾਂ ਵੱਡੇ-
 ਵੱਡੇ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਘਰਾਣਿਆਂ ਦੇ ਮਾਲਜ਼
 ਵਿਚ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ? ਕਾਰਖਾਨਿਆਂ 'ਚ
 ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰੇਗਾ? ਜਿੱਥੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਵੱਡੀ
 ਬੇਰਜ਼ਗਾਰੀ ਹੈ। ਖੇਤਰ ਮਜ਼ਦੂਰ ਕਿੱਥੇ

ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਤਬਾਹੀ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ
 ਸਾਰੇ ਕਾਰਕਾਂ ਦੀ ਨਿਸ਼ਾਨਦੇਹੀ ਸਮੇਂ ਦੀ
 ਮੰਗ ਹੈ। ਇਹ ਕਾਰਕ ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ
 ਨਹੀਂ ਰਹਿਣ ਦੇਣਗੇ ਇਹ ਕਾਰਕ ਸਿਆਸੀ
 ਹਵਸ ਕਾਰਨ, ਹੋਰ ਵੀ ਵੱਧ ਛੁੱਲ ਰਹੇ ਹਨ
 ਅਤੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪਨਪ ਰਹੇ ਹਨ। ਪੰਜਾਬ
 ਦੀ ਬੋਲੀ ਪੰਜਾਬ 'ਚ ਵਧਣ ਦੀ ਥਾਂ ਘਰਾਂ,
 ਕਾਰੋਬਾਰਾਂ, ਸਰਕਾਰੀ ਦਫ਼ਤਰਾਂ 'ਚ
 ਛੁਟਿਆਈ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਦਾ
 ਸੱਭਿਆਚਾਰ ਰਿੱਧੇ, ਭੁੰਗੜੇ ਤੇ ਗਾਣਿਆਂ
 ਤੱਕ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ ਰਚੀ ਜਾ
 ਚੁੱਕੀ ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਰਾਜਧਾਨੀ ਰਹਿਤ,
 ਪਾਣੀਆਂ ਰਹਿਤ, ਵਾਹੀਯੋਗ ਜ਼ਮੀਨ
 ਰਹਿਤ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਬਣਾਉਣ
 ਲਈ ਸਾਜ਼ਿਸ਼ਨ ਟਿੱਲ ਲਾਇਆ ਜਾ
 ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਚੁਕਾ ਹੈ।
ਹਰਿਆ-ਭਰਿਆ ਪੰਜਾਬ ਮਧੋਲਿਆ
ਜਾ ਚੁਕਾ ਹੈ। ਜਵਾਨੀ ਨੂੰ ਨਸ਼ਿਆਂ ਅਤੇ
ਬੇਰੁਜਗਾਰੀ ਦੀ ਸਿਵਿਕ ਖਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਆਉ
ਸ਼ਨਾਖਤ ਕਰੇਣ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਜੋ
ਪੰਜਾਬ ਨੂੰ ਲੱਝ ਵੇਲੇ ਵਰਤਦੇ ਹਨ ਅਤੇ
ਫਿਰ ਭੁੱਲ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਉਹੀ
ਪੰਜਾਬੀ ਲੋਕ ਨੇ ਜੋ ਸਰਹੰਦਾਂ ਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ
ਰਾਖੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ
ਅੰਨ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ
ਆਪ ਸ਼ਤੀਰਾਂ- ਲਟੈਣਾਂ ਨੂੰ ਜੱਫੇ ਪਾ ਕੇ ਦੇਸ਼
ਨੂੰ ਭੁੱਖ ਤੋਂ ਕੋਹਾਂ ਦੁਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਸਿੱਖ ਜਗਤ ਲਈ ਸੈਚਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ : ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਅਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕੌਣ ?

H ਗੈਰਕ ਜ਼ਬਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਰਿਸਣ ਤੋਂ ਹੱਦ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਮਾਨਸਿਕ ਜ਼ਬਹ ਹੋਸ਼ਾ ਅੱਲ ਰਿਹਿੰਦੇ ਹਨ ਤੇ ਰਿਸਣ ਤੋਂ ਕੱਵੀ ਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ। ਜੇਕਰ ਸਰੀਰਕ ਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਦੋਵੇਂ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਜ਼ਬਹ ਹੋਣ, ਤਾਂ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਰਿਸਣ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਸੰਖਣ ਦੇ ਸਰੋਤਮ ਧਾਰੀਮਕ ਅਸਥਾਨ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੀਮਦਰ ਸਾਹਿਬ ਅਤੇ ਹੋਰ 40 ਦੇ ਕਰੀਬ ਗੁਰੂ ਪ੍ਰਭਾਂ ਤੇ ਭਰਤੀ ਫੌਜਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਬਲਉਂ ਸਟਾਰ ਅਪ੍ਪੀਸ਼ਨ ਦੇ ਨਾਮ ਦੇ ਅਤਿਅੰਤ ਟੁੱਕੜਾਈ ਕੀਤੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ 41 ਸਾਲ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹਨ ਪ੍ਰੰਤੂ ਉਸਦੇ ਜ਼ਬਹ ਅਜੇ ਵੀ ਅੱਖੇ ਹੀ ਹਨ, ਰਿਸਦੇ ਹਰ ਤੋਂ ਹੇਮਸ਼ਾ ਰਿਸਦੇ ਵੀ ਗੱਛਿਆਂ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਕੁਝ ਲੋਕ ਸਲਾਹ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਸ ਮੰਦਿਗੀ ਹਮਲੇ ਨੂੰ ਭੁੱਲ ਸਾਚਿ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਕਹਿਣਾ ਸੌਖਿਆ ਹੈ, ਭੁੱਲਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਦਿਲ ਵਲੋਂ ਯੋਗਿਆ ਗਿਆ ਹੋਵੇ, ਉਸਦਾ ਟੁੱਕ ਉਹ ਹੀ ਮਿਹਿਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਚੀਜ਼ ਬਤਾਵ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਈ ਵੀ ਗੁਰ ਦਾ ਸੌਖਿਆ ਉਸ ਅਭਨੁੱਥੀ ਹਮਲੇ ਦੇ ਸੰਤਾਪ ਨੂੰ ਭੁੱਲਣ ਦੀ ਗੁਸ਼ਤਾਕੀ ਕਰ ਹੀ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ। ਅਣਗਿਣਤ ਬੇਦਸ਼ ਸ਼ਰਾਫ਼ਾਲੂਆਂ ਦੇ ਛੁੱਲ੍ਹੇ ਖੂਨ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਹੁੰਗਾਂ ਨੂੰ ਤੱਤਪਾਕਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੀਮਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲਾ ਵੀ ਭਾਰਤ ਦੀ ਉਸ ਫੌਜ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਸਰਹੰਦਾਂ ਦੀ ਰਾਖੀ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਰਾਨੀਆਂ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਵਿਚ ਸਿੱਖ ਸ਼ਾਮਲ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਮੌਜੂਦੀ ਦੀ ਭੁਲਿਆ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਰਹੇ ਹਨ। ਦੁੱਖ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੀਮਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫੌਜੀਆਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਦੇ ਸਿੱਖ ਜਨਨੈਲ ਆਰਾਂਸ਼ ਦਿਆਲ ਸਲਾਹਕਾਰ ਰਾਜਪਾਲ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਲੈਂਡ ਜਨਰਲ ਕੁਲਾਈਪ ਸਿੱਖ ਬਾਗੜ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸਨ। ਏਥੇ ਹੀ ਬਾਨੀ ਨਹੀਂ, ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਗੁਰੀ ਮੰਤਰੀ ਬੁਟਾ ਸਿੱਖ ਵੀ ਦੋਵੇਂ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾਗਿ ਸਿੱਖ ਸਨ। ਫਿਰ ਸਰਕਾਰੀਤੰਤਰ ਵੱਲੋਂ ਬਿਰਤਾਂਤ ਦਿਹ ਸਿਰਜਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਿਰੰਭਵ ਇੱਕ-ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਤ ਜਨਨੈਲ ਸਿੱਖ ਭਿੰਡਰਾਵਲੇ ਸਨ। ਸੰਤ ਜਨਨੈਲ ਸਿੱਖ ਭਿੰਡਰਾਵਲੇ ਤੋਂ ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਸਨ। ਉਹ ਤਾਂ ਦਮਦੀ ਟਕਸਾਲ ਦੇ ਮੁਖੀ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ, ਸਿੱਖ ਧਰਮ ਦਾ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸਨ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਸਿਆਸੀ ਪਾਰਟੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਬਲੀ ਦਾ ਬੱਕਰਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਤ ਕੀਤੇ 'ਡ੍ਰੀਟ ਪੋਰ' ਅਤੇ ਇੰਦਰਾ ਗਾਂਘੀ ਵੱਲੋਂ ਦੋ ਜੂਨ 1984 ਨੂੰ ਰੇਡੀਓ ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਭਾਸ਼ਣ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸੱਸ਼ਾਖਾ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਾ ਲੱਭਣ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੀਮਦਰ ਸਾਹਿਬ ਤੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸੌਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਪੁਦ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਹਰ ਮੰਤੰਗ

ਵਿਚ ਉਹ ਨਵੀਂ ਮੰਗ ਰੱਖ ਦਿੰਦੇ ਸਨ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਸੰਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿੱਖ ਭਿੰਡਾਂਵਾਲੇ ਅਤੇ ਸਮੁੱਚੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਕਟਾਈਗੇ ਵਿਚ ਬੜਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਬਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਨੇਤਾ ਜਿਹੜੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀਆਂ ਨਾਲ ਮੰਤਰੀਂਵਾਂ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਂਦੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਖ ਨੇ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਗੱਲਾਂ ਦਾ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਲਈ ਇਕਪਸ਼ਤ ਕਹਾਣੀ ਮੀਡੀਆ ਵਿਚ ਆਉਂਦੀ ਰਹੀ। ਇਹ ਸਾਰਾ ਕੁਝ ਨੈੱਟ 'ਤੇ ਪਿਆ ਹੈ ਤੇ ਗੱਹਰਾਈ ਦੁਨੀਆਂ ਤੱਕ ਪਿਆ ਰਹੇਗਾ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕੋਈ ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਅਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਬਾਰੇ ਜਾਨਣ ਲਈ ਨੈੱਟ ਤੋਂ ਪਤਾ ਕਰੇਗਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਨੈੱਗੋਵਰਵ ਜਵਾਬ ਮਿਲੇਗਾ। ਸਿੱਖ ਬਦਨਾਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨਿਆਂਗੇ। ਇਸ ਸਾਰੇ ਕੁਝ ਦੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਸ੍ਰੋਟਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਪੁਗਾਣੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਹੈ। ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਅਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ੍ਰੋਟਾਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀਆਂ ਚਾਰ ਵਾਰ ਸਰਕਾਰਾਂ ਰਹੀਆਂ, ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਗੰਭੀਰ ਇਲਜ਼ਾਮਾਂ ਦਾ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਸਾਰਥਕ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਬਲਿਊ ਸਟਾਰ ਅਪ੍ਰੈਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਫੌਜ ਨੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਕਤ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ਮਿਲੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦੀ ਨਹਾਇਸ਼ ਲਾ ਕੇ ਬਦਨਾਮ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਦਾ ਵੀ ਅਕਾਲੀਆਂ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਨੇ ਬੰਧਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੇ ਹਥਿਆਰਾਂ ਦਾ ਬਹਾਰਦ ਹੋਣਾ ਸੱਚ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਹਥਿਆਰ ਸ੍ਰੀ ਹਥਿਆਰਦ ਸਾਹਿਬ ਦੇ ਆਲੋ-ਦੁਆਲੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਫੌਜਾਂ ਦੇ ਨਕਿਆਂ ਰਹੀਂ ਲੰਘੇ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਕਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਕਿਵੇਂ ਪੁਰੂੰ ? ਜਨਰਲ ਸ਼ਬਦ ਸਿੱਖ ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਨੌਜਵਾਨਾਂ ਨੂੰ ਹਥਿਆਰਾਂ ਨਾਲ ਲਾਮਬੰਦ ਕਰਨ ਵਿਚ ਭੁਲਿਆ ਨਿਭਾਈ ਸੀ। ਇਸ ਦੀ ਵੀ ਪੜ੍ਹਤਾਲ ਹੋਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਕਿਵੇਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜੇ ਸੰਤ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਿੱਖ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਕਤ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਨਾ ਜਾਂਦੇ, ਤਾਂ ਫੌਜੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਸੀ। ਦਮਦਾਰੀ ਟਕਾਸਾਲ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸਟਾਂਡੈਟ ਫੌਜਰਸ਼ਾਨ ਦੀ ਖਾਨਾਂ-ਜੰਗੀ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਥੇ ਲਿਜਾਈਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਸਹੇਲਿਆਂ ਨੂੰ ਮਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਹਥਿਆਰਦ ਸਾਹਿਬ 'ਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਅੱਜ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਦੀ ਫੌਜ ਨੇ ਧਾਰਮਿਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਹਮਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੋਰ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ? ਇਹਨਾਂ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵੀ ਅਜੇ ਟਕਾਸਿਆ ਨਹੀਂ।

ਅਸਲ ਵਿਚ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਸਿੱਖ
ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਆਪਣੀ ਸ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ
ਹੋ ਗਏ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਤ ਜਗਨੈਲ ਸਿੱਖ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ
ਸਿੱਖੀ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਪ੍ਰਸਾਰ ਕਰਨ ਕਰਵੇ ਡਾਰ ਲੱਗ ਰਿਹਾ ਸੀ,
ਕਿਉਂਕਿ ਸੰਤ ਜਗਨੈਲ ਸਿੱਖ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੀ ਸਿੱਖ ਜਗਤ
ਵਿਚ ਰਹਮਨਾਪਿਆਰਤਾ ਵੱਧ ਰਹੀ ਸੀ। ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ
ਦੀ ਸਮੁੱਖੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਦੀ ਪੜਕਣ ਤੇਜ਼ ਹੋ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਤੇ
ਉਹ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਨਾ ਹੋ ਜਾਣ।
ਅੰਦਰਾਂਤੇ ਸਾਰੀ ਸ੍ਰੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਲੀਡਰਸ਼ਿਪ ਸੰਤ
ਜਗਨੈਲ ਸਿੱਖ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦੇ ਵਿਵੁੱਧ ਬੋਲ ਰਹੀ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਤਾਂ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਲਾਜਮਾਂ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਕਿ ਸੰਤ ਜਗਨੈਲ
ਸਿੱਖ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੱਖ ਅਕਾਲੀਆਂ
ਵਿਵੁੱਧ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕਈ ਪੁਸਤਕਾਂ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖ,
ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਸਾਬਕਾ ਰਾਮ ਦੇ ਮੌਖੀ ਜੀ.ਪੀ.ਐਸ. ਸਿੱਖ, ਪੀ.ਸੀ.
ਅੰਨ੍ਤੋਂ ਗੈਂਡੇਰ, ਏ.ਪੀ. ਪਾਂਡ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਵੀ
ਇਹੋ ਸੰਦੇਖ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਦੋਕਿ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸੱਚਾਈ
ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਤੱਤਕਾਲੀ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦਰਬਾਰ ਸਿੱਖ
ਅਤੇ ਗਿਆਨੀ ਜੈਲ ਸਿੱਖ ਦੀ ਸਿਆਸੀ ਲੜਾਈ ਕਰਕੇ
ਦਰਬਾਰ ਸਿੱਖ ਦਾ ਪੜਾ ਵੀ ਇਹੋ ਇਲਾਜਮਾਂ ਲਗਾਈ ਜਾ ਰਿਹਾ
ਸੀ। ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਹਮੇਸ਼ਾ ਦੁਰਜਿਆਂ ਦੇ ਮੌਢਿਆਂ 'ਤੇ ਰੱਖੇ
ਵਾਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਸੰਤ ਜਗਨੈਲ ਸਿੱਖ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੀਆਂ ਦੀ
ਵਕਾਲਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਰਿਹਾ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਪ੍ਰਾਣ

ਨੇ ਮਾਰਚ 1984 ਵਿਚ ਸੰਤ ਜਗਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਨੂੰ ਧਾਰਮਿਕ ਸੰਤ ਪ੍ਰਸ਼ਸ਼ਟ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਵਿਦਿਤਨੀ ਜਲਦੀ ਉਸਨੂੰ ਅੱਤਵਾਦੀ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਦੀ ਪੜ੍ਹੋਲੀ ਕਰਨੀ ਬਣਦੀ ਹੈ। ਅੱਜ ਤੱਕ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਸ਼ਕ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਅਕਾਲੀ ਨੇਤਾ ਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸੀਆ ਕਿ ਸਮਝੌਤਾ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸਿਰੇ ਚੜ੍ਹ ਸਕਿਆ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਨੇਤਾ ਤਾਂ ਅੱਜ ਵੀ ਜ਼ਿਉਂਦੇ ਹਨ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਮੇਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ, ਜਥੇਦਾਰ ਗੁਰਚਰਨ ਸਿੰਘ ਟੌੜਾ, ਸੰਤ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਗੋਵਾਲ, ਸੁਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ, ਬਲਉੰਦ ਸਿੰਘ, ਰਵੀਏਂਦਰ ਸਿੰਘ, ਕੈਪਟਨ ਅਮਰਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਆਦਿ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਸ਼ਾਸ਼ਕ ਹੁੰਦੇ ਰਹੇ ਸਨ। ਉਹ ਵੀ ਚੁੱਪ ਬੈਠੇ ਹਨ। ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਾਣ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਢਫ਼ਤਰ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਜਗਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲੇ ਦਾ 19 ਫਰਵਰੀ 1983 ਦਾ ਲਿਖਿਆ ਇੱਕ ਖਤ ਇੱਕ ਅਬਾਵਰ ਦੇ ਸੰਪਦਕ ਭਰਪੁਰ ਸਿੰਘ ਬਲਬੀਰ ਨੇ ਇੰਦਰ ਗਾਂਧੀ ਨੂੰ ਟਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਮਿਲਕੇ ਦੇ ਕੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤੇ ਫਿਰ ਇੰਦਰ ਗਾਂਧੀ ਨੇ ਉਸ ਖਤ ਦਾ ਜਵਾਬ ਭਰਪੁਰ ਸਿੰਘ ਬਲਬੀਰ ਗਾਂਧੀ ਦੇ ਦਿਨ ਬਾਅਦ 21 ਫਰਵਰੀ 1983 ਨੂੰ ਸੰਤਾਂ ਨੂੰ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਸੀ। ਮਰਹੂਮ ਪੱਤਰਕਾਰ ਦਲਬੀਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੰਪਰਕ ਗਾਂਧੀ ਪਤਾ ਲਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੰਤ ਜਗਨੈਲ ਸਿੰਘ ਨਾਲ ਇੰਦਰ ਗਾਂਧੀ ਦੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵੀ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਐਨ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਕੁਝ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੇ ਅੰਦਰਾਂ ਪਾ ਕੇ ਮੀਟਿੰਗ ਰੱਦ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸਦਾ ਅਰਥ ਤਾਂ ਇਹ ਬਣਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਤ ਜਗਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਾ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਠੀਕ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਕੁਝ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾਂਓਂ ਕੁਝ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਸਕੀਆਂ ਲੱਗਦੀਆਂ ਸਨ। ਸਾਰਾ ਦੱਸ ਸੰਤ ਜਗਨੈਲ ਸਿੰਘ ਭਿੰਡਰਾਂਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਸਿਰ ਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜੇ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਜਾਂਦਾ, ਤਾਂ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਅੱਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚੋਂ ਨਾ ਗੁਜਰਨਾ ਪੈਂਦਾ। ਸਿੱਖ ਅਪਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹੇਠ ਸੋਨਾ ਨਹੀਂ ਫੇਰਦੇ, ਦੁਜਿਆਂ 'ਤੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕਮੁੱਠੀ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੇ 'ਤੇ ਲੱਗੇ ਇਲਜ਼ਾਮ ਬਾਰੇ ਸੱਸ਼ੋਟੀਕਰਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਸੰਸਾਰ ਵਿਚ ਸਿੱਖਾਂ ਦਾ ਅਕਸ ਬਲਦੀ ਸਟਰੋਪ ਬਾਰੇ ਸਾਡੇ ਹੋ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਹ ਤਾਂ ਕੁਝ ਸਾਰੀਆਂ ਪਿੱਛੀ ਵੀ ਸੁਣੀ ਜਾ ਸਕੇ ਹਨ।

ਅਲਵਿਦਾ : ਸਾਡੀ ਸਿਆਸਤਦਾਨ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਫੀਂਡਸ

ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ us
ਉਜਾਗਰ ਸਿੰਘ
ਸਾਬਕਾ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਲੋਕ ਸੰਪਰਕ ਅਧਿਕਾਰਤ
ਮੋਬਾਈਲ - 94178 13072
ujagarsingh48@yahoo.co

ਐਮਐਲ ਏ. ਬਣ ਗਏ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਰਟੀ ਪ੍ਰਤੀ ਵਫ਼ਾਦਾਰੀ ਅਤੇ ਦਿਆਨਤਦਾਰੀ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਕਰਕੇ 1973 ਵਿਚ ਸ਼ੈਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦਾ ਜਨਰਲ ਸਕੱਤਰ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸ. ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਦੀ ਸੱਜੀ ਬਾਂਹ ਬਣਕੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਢੁੱਬ-ਮੁੱਖ ਦੇ ਸਾਥੀ ਰੋਹ ਹਨ। ਉਹ 1977 ਤੋਂ 80 ਤੱਕ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ ਬਾਦਲ ਮੌਖ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਖੇਡਾਂ, ਸੱਭਿਆਚਾਰਕ ਮਾਮਲੇ, ਸ਼ਹਿਰੀ ਹਵਾਜ਼ਾਰੀ ਅਤੇ ਟਾਰਨਸਪੋਰਟ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ। ਸ਼ੈਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਸੰਤ ਹਰਿਚੰਦ ਸਿੰਘ ਲੌਂਗਵਾਲ ਅਤੇ ਸੁਜੀਤ ਸਿੰਘ ਬਰਨਾਲਾ ਵਰਗੇ ਘਾਗ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੇ ਜ਼ਿੰਦੇ ਵਿਚ ਸਥਾਪਤ ਹੋਣਾ ਬਹੁਤ ਮਝਕਲ ਸੀ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਡਸਾ ਨੇ ਹੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਹਾਰਿਆ। ਉਹ ਚੁੱਪ-ਚੁਪੇ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਵਿਚਰਦੇ ਹੋਏ ਲੋਕ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਰਹੇ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਡਸਾ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦੇ 'ਮਿਠੜੁ ਨੀਵੀਂ ਨਾਨਕ' ਗੁਣ ਚੰਗਿਆਈਆਂ ਤੱਤ' ਦੇ ਪਹਿਂਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਮਰਤਾ ਨਾਲ ਸਮਾਜਿਕ ਤੇ ਸਿਆਸੀ ਦਾਇਰੇ ਵਿਚ ਆਪਣਾ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਰਹੇ। ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਕਈ ਵਾਰ ਉਤਰਾਅ-ਚੜ੍ਹਾਅ ਆਏ, ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਫਿਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 1997 ਵਿਚ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਬਿਹਲੀ ਬੰਡ ਦਾ ਚੇਅਰਮੈਨ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਉਹ 1998 ਤੱਕ ਰਹੇ। 1998 ਵਿਚ ਹੀ ਉਹ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਰਾਜ ਸਭਾ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ। ਉਹ 1999 ਤੋਂ 2004 ਤੱਕ ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਸ੍ਰੀ ਅਟਲ ਬਿਹਾਰੀ ਵਾਜਪਾਈ ਦੀ ਅਗਰਵਾਈ ਵਿਚ ਯੁਵਕ ਮਾਮਲੇ, ਖੇਡਾਂ ਅਤੇ ਖਾਦ ਤੇ ਗਮਾਇਣ ਵਿਭਾਗਾਂ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮੰਤਰੀ ਰਹੇ। ਸ਼ੈਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਪੰਥਕ ਵਿਚਾਰਪਾਗ ਵਾਲੀ ਧਾਰਮਿਕ ਪਾਰਟੀ ਹੈ,

ਅਜਿਹੀ ਪਾਰਟੀ ਵਿਚ ਧਰਮ ਨਿਰਪੱਖ ਰਹਿਣਾ ਅਤੇ
 ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਸਿਖਰਲੀ ਪੌੜੀ ਦੇ ਨਜ਼ਦੀਕ ਪੁਰੰਚਣਾ
 ਖਾਲਾ ਜੀ ਦਾ ਵਾੜਾ ਨਹੀਂ, ਪ੍ਰੰਤੂ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ
 ਢੀਡਮਾ ਦੀ ਹਲੀਮੀ ਅਤੇ ਸਭ ਸਾਂਝੇਵਾਲ ਸਦਾਇਨ
 ਵਿਚ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਰੱਖਣ ਦੀ ਪੁਵਿਰਤੀ ਨੇ ਪਾਰਟੀ ਦੇ
 ਸਕਤੇਰ ਜਨਰਲ ਦੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਪੁੰਚਾਇਆ। ਇਹ
 ਅਹੁਦਾ ਵੀ ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਢੀਡਮਾ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ
 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਹੁਦੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨੇ ਅਖੇ
 ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੇ ਪ੍ਰੰਤੂ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀ ਸ਼ਾਲੀਨਤਾ ਨੂੰ
 ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਾ ਅਸੰਭਵ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਇਨ੍ਹਾਂ
 ਅਹੁਦਿਆਂ ਦੀ ਮਾਣਤਾ ਵਧਾਰੀ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ
 ਆਪਣਾ ਸਿਫ਼ਰ ਕਰਾਉਣਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਾਉਣਾ

ਫੈਸਲਿਆਂ ਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਮੀਟਿੰਗਾਂ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਪੰਥ ਵਿਰੋਧੀ ਨੀਤੀਆਂ ਬਾਰੇ ਕਿੱਤੂ-ਪ੍ਰੰਤੂ ਕੀਤਾ, ਬਰਗਾੜੀ ਕਾਂਡ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਂ ਹੋਇਆ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਾਫ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਕਿ ਇਸ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਹੋਈ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿੱਖ ਸੰਸਥਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕਾਰ ਨੂੰ ਸੇਟ ਵਜੋਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਅਸਤੋਡਾ ਦੇ ਦਿੱਤਾ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੱਖ ਢੀਂਡਸਾ ਦੇ ਪਾਰਟੀ ਅਹੁਦਿਆਂ ਤੋਂ ਅਸਤੋਡਾ ਢੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਬਰਗਾੜੀ ਕਾਂਡ ਵਿਚ ਉਦੋਂ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਅਣਗਹਿਲੀ ਦੇ ਦਿਲਸ਼ਾਸ ਲਗਾਕੇ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਮਾਸੇ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਅਸਤੋਡੇ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਜਿਸਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੋਫਾੜ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਸ਼ੋਮਣੀ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਦੀ ਸ਼ਗਪੂਸਤੀ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ।

ਸ. ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੱਖ ਢੀਂਡਸਾ ਦਾ ਜਨਮ ਪਟਿਆਲਾ ਰਿਆਸਤ ਦੇ ਸੰਗੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਉਭਾਵਾਲ ਵਿਖੇ ਇਕ ਸਾਧਾਰਨ ਜੱਤ ਸਿੱਖ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿਚ ਸ. ਰਤਨ ਸਿੱਖ ਅਤੇ ਮਾਤਾ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਲਾਭ ਕੌਰ ਦੇ ਘਰ 9 ਅਪ੍ਰੈਲ 1936 ਨੂੰ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮੁੱਢਲੀ ਸਿੱਖਿਆ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਹਾਈ ਸਕੂਲ ਸੰਗੁਰ ਅਤੇ ਬੀ ਏ. ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਰਣਬੀਰ ਕਾਲਜ ਸੰਗੁਰ ਤੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੀ। ਕਾਲਜ ਦੀ ਪੜ੍ਹਾਈ ਦੇਂਗਨ ਹੀ ਉਸ ਨੇ ਸਿਆਸਤ ਵਿਚ ਦਿਲਸ਼ਾਸੀ ਲੈਣੀ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਤੇ ਉਹ ਕਾਲਜ ਦੀ ਸਟੱਡੈਂਟਸ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਵੀ ਪਾਧਨ ਹੋ। ਬੀ ਏ. ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਲਈ ਰਣਬੀਰ ਕਾਲਜ ਦੀ ਲਾਈਬ੍ਰੇਰੀ ਵਿਚ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੱਖ ਢੀਂਡਸਾ ਦਾ ਵਿਆਹ 1962 ਵਿਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ ਨਾਲ ਹੋਇਆ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਲੜਕਾ ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਢੀਂਡਸਾ ਅਤੇ ਦੋ ਲੜਕੀਆਂ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਲੜਕਾ ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਢੀਂਡਸਾ ਸੰਗੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਲਹਿਰਗਾਗਾ ਅਤੇ ਸੂਨਮ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਵਿਧਾਨ ਕਾਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੱਖ ਬਾਦਲ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਵਿਚ ਵਿੱਤ ਮੰਤਰੀ ਵੀ ਰਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੁਣ ਅਕਾਲੀ ਦਲ ਦੀ ਸੁਧਾਰ ਲਹਿਰ ਦਾ ਸਰਗਰਮ ਨੇਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਇਕ ਜਾਈ ਤੇਰੰਦਰਪਾਲ ਸਿੱਖ ਪ੍ਰਿੰਸਪਿਲ ਅਈ ਏ ਐਸੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੇਵਖੁਕ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਉਹ ਅਪਣੇ ਪਿੱਛੇ ਪਤਨੀ ਹਰਜੀਤ ਕੌਰ, ਸੁਹੱਤਰ ਪ੍ਰਮਿੰਦਰ ਸਿੱਖ ਢੀਂਡਸਾ ਅਤੇ ਦੋ ਲੜਕੀਆਂ ਛੱਡ ਗਏ ਹਨ।

ਪ੍ਰ ਸਿੱਧ ਲੇਖਕ ਸਤਿਬੀਰ ਸਿੰਘ
 ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਮੁਗਲਾਂ ਵਿਚ ਹੋਏ ਇਸ
 ਪਹਿਲੇ ਯੁੱਧ ਬਾਰੇ ਲਿਖਦੇ ਹਨ ਕਿ
 1629 ਈ. ਵਿਚ ਪਿੰਡ ਗੁਮਟਾਲੇ ਦੀ ਥਾਂ
 ਉੱਤੇ ਐਸੀ ਘਟਨਾ ਹੋ ਗਈ, ਜਿਸ ਨੇ ਜੰਗ
 ਦਾ ਆਰੰਭ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਤਾਂ ਲਤੀਫ
 ਅਨੁਸਾਰ, 'ਮੁਗਲਾਂ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵਿਚਕਾਰ
 ਪਹਿਲੀ ਲੜਾਈ ਹੋਈ, ਜਿਸ ਉਪਰਤੇ
 ਇਤਿਹਾਸ ਵਿਚ ਹੋਰ ਕਈ ਲੜਾਈਆਂ ਦਾ
 ਮੁੱਢ ਬੇਝਿਆ'।

ਗੁਰੂ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਜੀ ਸ਼ਿਕਾਰ ਬੇਡਣ
ਲਈ ਗੁਮਟਾਲੇ ਆਪਣੇ ਸਿੱਖਾਂ ਸਮੇਤ ਗਏ।
ਦੇਵ ਨੇ ਤਾਂ ਨਾਲ ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜਾਂ ਵੀ ਲਾਗੇ ਹੀ
ਸ਼ਿਕਾਰ ਬੇਡਣ ਲਈ ਉਤਰੀਆਂ ਹੋਈਆਂ
ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਬਾਜ਼ ਨੇ ਸ਼ਾਹੀ ਬਾਜ਼ ਨੂੰ
ਜਾ ਦਬਾਇਆ। ਸਿੱਖ ਰਵਾਇਤ ਅਨੁਸਾਰ
ਸ਼ਾਹੀ ਬਾਜ਼ ਆਪਣੇ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨੂੰ ਠੰਗੇ ਮਾਰ
ਕੇ ਤਸੀਹੇ ਚੌਂਦਾ ਸੀ। ਸ਼ਿਕਾਰ ਨੂੰ ਘੜੀ-
ਮੁੜੀ ਅਸਮਾਨ ਉਤੇ ਲੈ ਜਾ ਕੇ ਭੁਜੇ ਜੀਮੀਨ
ਵੱਲ ਸੁੱਟਦਾ ਸੀ। ਸਿੱਖ ਸ਼ਿਕਾਰ ਨਾਲ ਇਸ
ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤਾਊ ਕੀਤੇ ਜਾ ਰਹੇ ਨੂੰ ਸਹਾਰ ਨਾ
ਸਕ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਪਣਾ ਬਾਜ਼ ਉਡਾ ਕੇ ਤਸੀਹੇ
ਦੇਂਦੇ ਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਪਕੜ ਲਿਆਂਦਾ। ਜਦੋਂ
ਅਹਿਲਕਾਰਾਂ ਨੇ ਬਾਜ਼ ਵਾਪਸ ਮੰਗਿਆ, ਤਾਂ
ਸਿੱਖਾਂ ਨੇ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਸ਼ਾਹੀ ਫੌਜਾਂ
ਨੇ ਧਮਕੀਆਂ ਦੇਣੀਆਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿ
ਇਸ ਬਾਜ਼ ਦੇ ਨਾ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦਾ ਸਿੱਟਾ
ਜੰਗ ਹੋਵੇਗੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਧਮਕੀਆਂ ਅੰਗੇ
ਝੁਕਣਾ ਧਰਮ ਵਿਰੁਧ ਸਮਝਿਆ। ‘ਅਣਖ
ਲਈ ਲੜਨਾ ਹੀ ਧਰਮ’ ਕਿਹਾ।

ਗੁਲਾਮ ਰਸੂਲ ਖਾਨ ਦੀ ਕਮਾਨ ਹੇਠਾਂ
ਮੁਖਲਿਸ ਖਾਨ ਨੇ ਸ਼ਾਹ ਜਹਾਨ ਦੇ ਕਹਿਣ
ਉਤੇ 7000 ਫੌਜ ਭੇਜੀ। ਸ਼ਾਹਜਹਾਨ ਨੂੰ
ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਚੁੱਕਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅੱਜ ਬਾਜ਼
ਨੂੰ ਹੱਥ ਪਾਇਆ ਨੇ, ਕੱਲ੍ਹ ਤਾਜ ਨੂੰ
ਪਾਉਣਗੇ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਜੰਗ ਲਈ ਤਿਆਰ
ਨਹੀਂ ਸਨ। ਇਸ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਇਸੇ ਗੱਲ ਤੋਂ
ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ
ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਚ ਬੀਬੀ ਵੀਰੇ ਜੀ ਦੇ ਅਨੁੰਦ
ਕਾਰਜ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ
ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਕੁਝ ਦਿਨ ਗੀ ਬਾਕੀ ਸਨ ਪਰ
ਜਦ ਫੌਜ ਦੀ ਚੜ੍ਹਾਈ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਾ, ਤਾਂ
ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਨਾਲ
ਲੈ ਕੇ ਟਾਕਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।
ਪਹਿਲੀ ਗੀ ਝੁਪਟ ਵਿਚ ਗੁਲਾਮ ਰਸੂਲ ਭੌਜ
ਗਿਆ ਅਤੇ ਸਿੱਖਾਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਜਿੱਤ ਪ੍ਰਾਪਤ
ਹੋਈ। ਇਹ ਜੰਗ ਸੰਗਰਾਣਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇ
ਅਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹੋਈ।

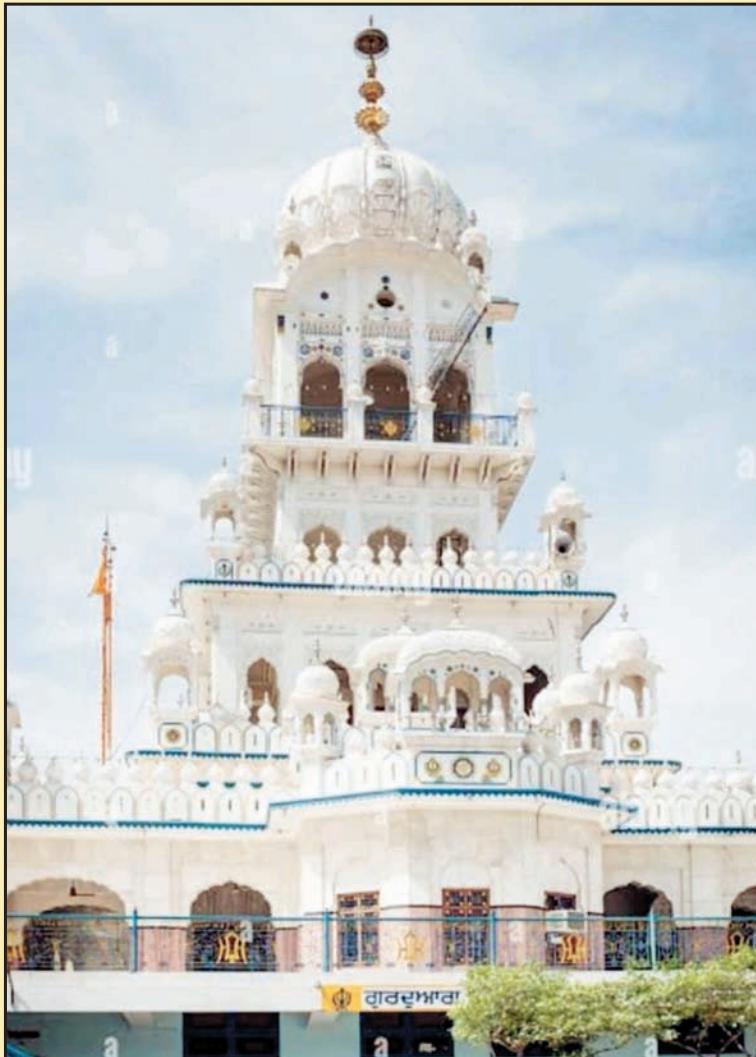
ਮੁਖਲਿਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਮੁਖਲਿਸ ਭਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅੰਜਕੱਲ੍ਹ ਭਾਲਸਾ ਕਾਲਜ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਤੇ ਇਸ ਦੇ ਆਸ-ਪਾਸ ਇਹ ਜੰਗ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਮੁੱਢਲੀ ਹਾਰ ਨੂੰ ਵੇਖ ਕੇ ਮੁਖਲਿਸ ਭਾਨੂ ਨੇ ਆਪ ਗੁਰੂ ਜੀ ਵਿਚੁੱਧ ਚੜ੍ਹਾਈ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਵੀ ਜਾਣ ਗਏ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਗੱਲ ਇੱਥੋਂ ਨਹੀਂ ਮੁੱਕਣੀ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੀ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਹੋ ਸਕਿਆ, ਤਿਆਰੀ ਕਰ ਲਈ। ਸਿੱਖਾਂ ਦੇ ਕੁਝ ਕਰਾਰੇ ਹੱਥ ਸਹਿ ਕੇ ਹੀ ਮੁਗਲਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਘਬਰਾ ਗਈ ਪਰ ਤੁਹਾਨੂੰ ਦੇ ਦੇ — ਹੈ — ਹੈ — ਹੈ —

ਹਲਸ਼ਗ ਦਣ ਨਾਲ ਫੜ ਦ ਪਰ ਜਮ ਰਗ |
 ਸਿੱਖਾਂ ਦੀ ਫੌਜ ਵਿਚ ਵੀ ਹਲਚਲ ਮੱਚੀ,
 ਪਰ ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਜਦੋਂ ਕਮਾਨ ਸੰਭਾਲੀ, ਤਾਂ
 ਡਿੱਗੇਂ ਹੈਂਸਲੇ ਵੀ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋ ਗਏ। ਸ਼ਾਮ ਤੱਕ
 ਲੜਾਈ ਹੁੰਦੀ ਰਹੀ। ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਨਾ ਹੋ
 ਸਕਿਆ। ਅੰਤ ਰਾਤ ਦਾ ਅਨੁੇਰਾ ਛਾ
 ਗਿਆ।

ਮੁਖਲਿਸ ਕਾਨ ਨੇ ਸੀਚਿਆ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜਾ
ਕੌਲੋਂ ਨਾ-ਮਾਤਰ ਈਨ ਮੰਨਵਾ ਲਈ ਜਾਵੇ।
ਉਸ ਰਾਤੀਂ ਕਾਸਦ ਭੇਜਿਆ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ
ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ : 'ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ, ਅਸਾਂ ਕੋਈ
ਮੱਲ ਨਹੀਂ ਮਾਰਨੀ, ਮੁਲਕ ਕੋਈ ਨਹੀਂ
ਮੱਲਣਾ, ਪਰ ਅਸਾਂ ਅਨਿਅਤਾਂ ਦਾ ਰਾਜ ਵੀ
ਚੱਲਣ ਨਹੀਂ ਦੇਣਾ, ਗਰੀਬਾਂ ਉਤੇ ਧੱਕਾ
ਨਹੀਂ ਹੋਣ ਦੇਣਾ, ਮਾਸੂਸਾਂ ਨੂੰ ਜਥਰ ਤੋਂ
ਬਚਾਉਣਾ ਹੈ। ਹਕਮਤ ਜਥਰ ਦੇ ਬਲ ਉਤੇ
ਚਲ ਰਹੀ ਹੈ। ਦੁਨੀਆਂ ਦੇ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਹੰਕਾਰ
ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਭਾਇਆ। ਉਹ ਸੱਚਿਆ ਦਾ
ਸਾਥੀ ਹੈ ਤੇ ਧਰਮੀਆਂ ਦਾ ਰਾਖਾ ਹੈ। ਈਨ
ਮੰਨਣ ਜਾਂ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ
ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ'।

ਇਹ ਉਤਰ ਪਾ ਕੇ ਮੁਖਲਿਸ ਖਾਨ ਨੇ
ਫੈਸਲਾ ਕੰਨ ਲੜਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ
ਕੀਤਾ। ਨਾਲ ਹੀ ਮੁਖਲਿਸ ਖਾਨ ਨੇ ਇਹ
ਖਾਹਿਸ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਕਿ ਫੌਜਾਂ ਨੂੰ
ਮਰਵਾਉਣ ਦਾ ਕੀ ਲਾਭ? ਕੇਵਲ ਗੁਰ

ਫਤਹਿ ਦਿਵਸ ਕਿਲ੍ਹਾ ਲੋਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ 'ਤੇ ਦਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਿੱਖਾਂ ਤੇ ਮੁਗਲਾਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਯੁੱਧ

ਗੁਰਦੁਆਰਾ ਕਿਲ੍ਹਾ ਲੋਹਗੜ੍ਹ ਸਾਹਿਬ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ।

ડા. ચરનસીત સિંગ ગુમટાલા
કેટન, ઉગરાઈ (બુઝીઅસ્ટર.)
001-937-573-9812 (બુઝીઅસ્ટર.)
વસ્ત એપ્પ: 91-94175-33060
gumtalacs@gmail.com

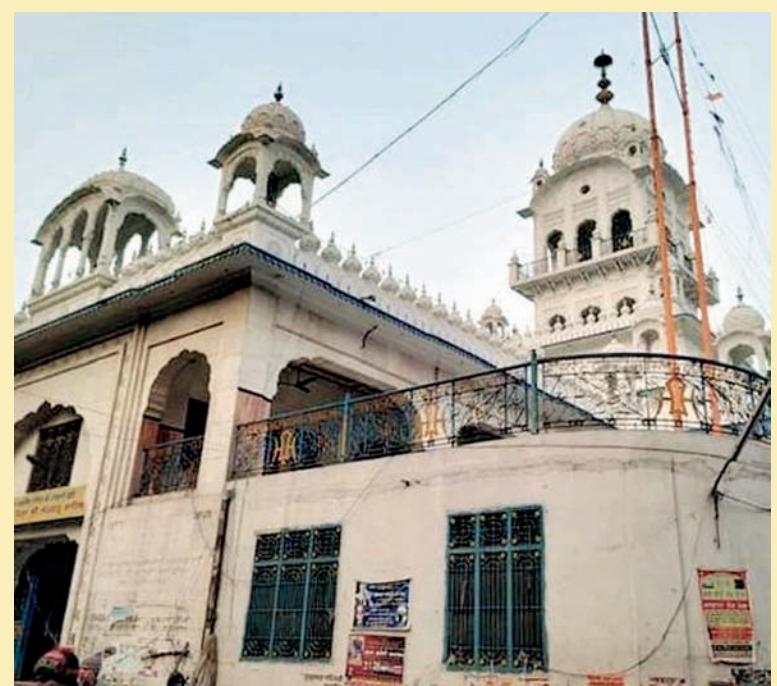
ਪੰਜਾਬ ਮੇਲ USA

ਸਮਾਨ ਲੁੱਟ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਰਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਮਠਿਆਈ ਲੁੱਟ ਲਈ ਗਈ ਸੀ। ਜਲਿਹਦਾ ਹੈ ਕਿ: “ਉਸ (ਗੁਰੂ ਜੀ) ਦੇ ਸਹਿਨਸ਼ਾਹੀ ਗਮਾਸ਼ਤਿਆਂ ਦੀ ਫੌਜ ਅਤੇ ਸ਼ਾਹਜਹਾਨ ਦੇ ਨੌਕਰਾਂ ਨਾਲ, ਜੋ ਬਾਦਸ਼ਾਹੀ ਫੁਰਮਾਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਸ ਦੇ ਉਪਰ ਚੜ੍ਹਾਂਦੇ ਗਏ ਸੀ, ਟਾਕਰਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਗੁਰੂ ਦਾ ਘਰ-ਬਾਰ ਲੁੱਟਿਆ ਗਿਆ”। ਪਰ ਇਥੇ ਇੱਕ ਗੱਲ ਨੋਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਹੈ ਕਿ ਗੁਰੂ ਜੀ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਸ਼ਾਹੀ ਫੁਰਮਾਨ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੋ ਬਾਦਸ਼ਾਹ ਦੀ ਗੁਰੂ ਜੀ ਉਪਰ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਹੀ ਸੀ। ਇਹ ਹਮਲਾ ਨਿਰੋਲ ਸਥਾਨਕ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਸਿਰਫ ਸੀਮਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀ। ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਸਮੁੱਚੀ ਹਕੂਮਤ ਦੀ ਵੀ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੇ ਸਿੱਖਾਂ ਵੱਲੋਂ ਜੋ ਸਿੱਖ ਸ਼ਾਹੀ ਹੋਏ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਤੇਜ਼ੀਂ ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਇਉਂ ਹਨ ਭਾਈ ਨਦ ਜੀ, ਭਾਈ ਜੈਤਾ ਜੀ, ਭਾਈ ਪਿਰਾਣਾ, ਭਾਈ ਤੋਤਾ, ਭਾਈ ਤਿਲੋਕਾ, ਭਾਈ ਸਾਂਈ ਦਾਸ, ਭਾਈ ਪੈੜਾ, ਭਾਈ ਭਗਤੁ, ਭਾਈ ਅਨੰਤਾ, ਭਾਈ ਨਿਹਾਲ, ਭਾਈ ਤਥਕੁ, ਭਾਈ ਮੋਹਨ ਅਤੇ ਭਾਈ ਗੋਪਾਲ ਜੀ।

ਇਸ ਲੜਾਈ ਵਿਚ ਚੰਧਰੀ ਲੰਗਾਹਾ ਵੱਡਾ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਲਈ ਆਇਆ ਸੀ। ਲੜਾਈ ਦਾ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਪਰਿਵਾਰ ਝਬਾਲ ਵਿਖੇ, ਚੰਧਰੀ ਲੰਗਾਹ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਹੇਠ ਤੋਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਆਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਚੰਧਰੀ ਲੰਗਾਹ ਦੀ ਜਾਗੀਰ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਇੱਟਪੇਟ ਦੇ ਹਮਲੇ ਵਿਚ ਦੁਸ਼ਮਣ ਜਿੰਨਾਂ ਕੁ ਨੁਕਸਾਨ ਗੁਰੂ ਜੀ ਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਉਤਨਾ ਕੁ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਪਰੰਤ ਉਹ ਜਿਹੌਂ ਆਏ ਸਨ, ਉਪਰ ਹੀ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਮੁੜ ਗਏ ਸਨ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਝਬਾਲ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਉਥੇ ਜਾ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪੁੱਤਰੀ ਬੀਬੀ ਵੀਰੋ ਜੀ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਕੀਤੀ। ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬ ਝਬਾਲ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀ ਪੁੱਤਰੀ ਦੀ ਸ਼ਾਦੀ ਦਾ ਕੰਮ ਨਿ਷ੇਖ ਕੇ, ਸਿੱਖ ਸੰਗਤਾਂ ਸਮੇਤ ਕਰਤਾਰਪੁਰ (ਦੁਆਬੇ) ਵਿਚ ਆ ਗਏ ਸਨ। ਉਹ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਸਨ ਕਿ ਦੁਸ਼ਮਣਾਂ ਨੂੰ ਹੋਰ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ। ਕਰਤਾਰਪੁਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੀ ਦਰਿਆ ਬਿਆਸ ਦੇ ਇੱਕ ਕਿਨਾਰੇ ਉਪਰ ਗੁਰੂ ਅਰਜਨ ਦੇਵ ਜੀ ਦਾ ਵਸਾਇਆ ਹੋਇਆ ਨਗਰ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦਪੁਰ ਸੀ। ਇਹ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ਾਲ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਦਰਿਆ ਬਿਆਸ ਦੇ ਨੇੜੇ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰਮਣੀਕ ਵੀ ਸੀ। ਗੁਰੂ ਜੀ ਨੇ ਇੱਥੇ ਹੀ ਆਪਣਾ ਠਹਿਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ।

ਵਿਸਥਾਰ ਲਈ ਵੇਖੋ: 1. ਡਾ. ਸੁਖਦਿਆਲ ਸਿੰਘ, ਸ਼ੈਮਲੀ ਸਿੱਖ ਇਤਿਹਾਸ (1469-1708), ਜ਼ਿਲਦ ਪਹਿਲੀ, ਸੰਗਮ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨਜ਼, ਸਮਾਣਾ, 2010, ਪੰਨਾ 152-162.

2. ਸਿੰਘਾਰ ਸਿੰਘ, ਸਾਡਾ ਇਤਿਹਾਸ
(ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ), ਨਿਊ ਬੁਕ ਕੰਪਨੀ ਮਾਈ
ਹੀਰਾਂ ਗੇਟ, ਜਲੰਧਰ, 2011, ਪੰਨਾ :
291-293.

Gurjatinder S. Randhawa

REALTOR CA DRE licence # 01490567

Gurjatinder S. Randhawa

REALTOR CA DRE licence # 01490567

web: www.RealtorRandhawa.com

garysingh123@yahoo.com

**FOR SALE & PURCHASE OF
ANY KIND OF PROPERTY**
**ਕੈਲੀਫ਼ਰਨੀਆ ਵਿਚ ਘਰ ਖਰੀਦਣ
ਜਾਂ ਵੇਚਣ ਲਈ ਸੰਪਰਕ ਕਰੋ।**

Gurjatinder S. Randhawa
916-320-9444